Ազգ
Azg armenian daily
11 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1995. ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 2 (756)

Ռուսաստանը հետաձգում է ՆԱՏՕ-ի հետ զորավարժությունները

ԲՈՆՆ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, WSJ: Ռուսաստանը հետաձգել է առաջիկա ամռանը Սանկտ Պետերբուրգի մոտ նախատեսված ՆԱՏՕ-ի հետ համատեղ զինավարժությունները, հայտարարեցին գերմանական աղբյուրները: Թեեւ Գերմանիայի պաշտպանության նախարարի Վոլկեր Ռուհեն խոսրեն ճնշապատեց Չեչնիայի դեմ ռուսական բանակի «անճախադեպ բռնությունը», սակայն հայտարարեց, թե խաղաղապահ զորավարժությունները ու ռազմական համագործակցության մյուս ծրագրերը պետք է անպայման կատարվեն: Իր հերթին, կանցլեր Հելմուտ Քոլն այսօր հեռախոսազրույց ունեցավ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի հետ եւ իր դժգոհությունը հայտնեց Չեչնիայի մայրաքաղաքում խաղաղ բնակչության հասցված մեծ կորուստների համար, սակայն մերժեց տեղի տալ Ելցինի իշխանությանը աջակցելու մասին յուրայինների պահանջի առջեւ:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ֆրանսիայի նախագահությունը Եւրամիությունում օգտակար է նաեւ Հայաստանի համար

Քանի դեռ չի լուծվել Ղարաբաղի հարցը, Եւրամիությունը Հայաստանի հետ դժվար թե համաձայնագիր կնքի

1995 թվականի հունվարի 1-ից Ֆրանսիան վեց ամիս ժամկետով նախագահելու է եւրոպական միության խորհրդում: Այդ կապակցությամբ Ֆրանսիայի նախագահ Ֆրանսուա Միտերանը հունվարի 17-ին կմեկնի Ստրասբուրգ, իսկ արտգործնախարար Ալեն Ժյուպեն կմեկնի Իսպանիա, որը Ֆրանսիայից հետո նախագահելու է եւրամիությունում:

«Ֆրանսիայի նախագահությունը հետաքրքիր է, որովհետեւ ամեն ինչ նոր է», այսպիսի գնահատական տվեց երեկվա մամուլի ասուլիսում Հայաստանում Ֆրանսիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ֆրանս դը Հարթինգը, նշելով, թե այդ նախագահությունը համընկնում է այն կարեւոր իրողության հետ, որ եւրամիությանը միացան նաեւ Ավստրիան, Ֆինլանդիան եւ Շվեդիան: Սկսել է գործել նաեւ Մաաստրիխտի պայմանագրով նախատեսված ընթացակարգով նշանակված հանձնաժողովը: Ընտրվել է նոր եւրախորհրդարան: Բայց տիկին Հարթինգի ասելով, Ֆրանսիան իր առջեւ դրած նպատակների իրականացման համար կհամագործակցի նախորդ նախագահողի՝ Գերմանիայի եւ հաջորդի՝ Իսպանիայի հետ: Իսկ առաջնային խնդիրները դեսպան Հարթինգը խմբավորեց յոթ մեծ նպատակների շուրջ. խթանել տնտեսական աճը եւ աշխատանքը, ամրապնդել եւրոպայի անվտանգությունը, հաստատել եւրոպայի մշակութային բազմազանությունը, պատրաստել 1996 թ.-ի միջկառավարական համաժողովը եւրոպական հաստատությունների վերաբերյալ:

Առաջին նպատակի շրջանակներում կիրականացվի տնտեսական եւ դրամական միության մասին գաղափարը, կբարելավվեն աշխատանքի շուկաները, կպաշտպանվեն եւրոպայի շահերը միջազգային ասպարեզում: Եւրոպայի անվտանգության ապահովման հարցի շուրջ նախագահությունը կկազմակերպի եւրոպայի կայունության հանձնաժողովի եզրափակիչ նիստը, որի անցկացման գաղափարը դեռեւս 1993 թ.-ին տվել էր Ֆրանսիայի վարչապետ էդուար Բալադյուրը, որին հետագայում միացան նաեւ եւրամիության տասներկու երկրները: Եւրոպական միությունը կխորացնի իր գործընկերային հարաբերությունները Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի հետ եւ կավարտի համաձայնագրերի շուրջ բանակցությունները նախկին ԽՍՀՄ-ից դուրս եկած պետությունների հետ: Կամրապնդվի նաեւ եւրամիությունը, կստեղծվի եւրոպական զորամիավորումը: Միության ներքին անվտանգությունը ապահովելու նպատակով եւրամիությունը մտադիր է հենվել ոստիկանական եւ արդարադատության մեխանիզմների վրա, խորացնելու համար պայքարը կազմակերպված հանցագործության եւ թմրադեղերի տեղափոխման դեմ:

Այն հարցին, թե ե՞րբ Հայաստանը կկարողանա դառնալ եւրամիության անդամ, դեսպանը պատասխանեց, թե միակ խոչընդոտը Ղարաբաղի հարցի խաղաղական լուծումն է: «Այն պահից ի վեր, երբ ծեսվեն Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ խաղաղական, տնտեսական եւ այլ հարաբերությունները, հնարավոր կլինի խոսել համագործակցության կամ եւրամիության անդամ դառնալու մասին», ասաց դեսպանը:

Անդրադառնալով Հայաստանի ներկա իրավիճակին, տիկին Հարթինգը նշեց, թե Ֆրանսիան էլ ունի իր դժվարությունները, բայց Ֆրանսիան ունի մի շատ կարեւոր սկզբունք, որը երբեք չի ոտնահարվում. դա իշխանությունների տարանջատման սկզբունքն է:

Այսինքն, որեւէ խնդրով պետք է զբաղվի այն իշխանությունը, որը պատասխանատու է զբաղվել: «Քանի դեռ Հայաստանում չի ավարտվել իրավական համակարգի կառուցումը, մեզ համար շատ դժվար է անդրադառնալ մեր հարաբերություններին», ասաց նա: Իհարկե, տիկին Հարթինգը նշեց նաեւ, որ այդ ասպարեզում ինքը անհրաժեշտ օգնություն է ցույց տալիս:

«Բայց քանի դեռ Ղարաբաղի հարցը չի գտել իր խաղաղական լուծման ելքը, շատ դժվար է համոզել իր պետությանը եւ եւրոպական միության երկրներին, որ Հայաստանի հետ կարելի է կնքել հուսալի եւ փոխշահավետ համաձայնագրեր», մի անգամ եւս հաստատեց դեսպանը:

Իր կողմից, տիկին Հարթինգն անում է ամեն ինչ, որպեսզի եւրոպական երկրներին տեղեկացնի այն ամենի մասին, ինչ կատարվում է Հայաստանում: «Ես նշում եմ եւ վտանգները, եւ դրական ու բացասական կողմերը, դրանց լուծման տարբեր եղանակները», եզրափակեց նա:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

ՊԺ-ն դատապարտում է նախագահի հրամանագիրը

Երեկ պատգամավորական ժողովը հրապարակեց նախօրեին ընդունված հայտարարության տեքստը, որով դատապարտում է նախագահի դեկտեմբերի 28-ի հայտնի հրամանագիրը ՀՅԴ գործունեությունը Հայաստանում ժամանակավորապես դադարեցնելու մասին: Պատգամավորական ժողովը, որին արդեն իսկ անդամագրվել են 37 պատգամավորներ, այն կարծիքին է, թե նախագահի հրամանագիրը հակասում է ՀՀ օրենսդրությանը եւ իրավական ուժ չունի: «Վաղօրոք նախապատրաստված եւ 1995 թ. մայիսի խորհրդարանական ընտրությունների նախաշեմին ձեռնարկված այս արարքով ՀՀ նախագահը եւ նրա շրջապատը դեսպոտական ողջ կառույցը վերջնականապես գործի են դրել ընդդիմությունը հետապնդելու, ժողովրդին ահաբեկելու եւ իրենց իշխանությունը երկարաձգելու նպատակով», ասվում է հայտարարության մեջ:

Իսկ երեկվա նիստում պատգամավորական ժողովը քննարկում էր հիմնականում աշխատանքային հարցեր: Ըստ երեւույթին խորհրդարանի առաջիկա նիստում, որտեղ հաստատման ուղիղ գիծ հանրապետության 1995 թ. բյուջեն, պատգամավորական ժողովը հանդես կգա միասնական դիրքորոշմամբ: Ա.Բ.

ՇՐՋԱՆ

Համրահավաք Երեւանում ի պաշտպանություն չեչենների

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Երեկ ժամը 15-ին Երեւանում, Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանության առջեւ տեղի ունեցավ բողոքի ցույց կապված Չեչնիայում տեղի ունեցող իրադարձությունների հետ: Միջոցառման հեղինակը ԱԺՄ-ն կազմակերպությունն էր, որն ավելի վաղ տարածած հայտարարության մեջ մեղադրել էր Ռուսաստանի իշխանություններին Չեչնիայում իրականացվող ցեղասպանության կապակցությամբ եւ ժողովրդավարական բոլոր ուժերին կոչ արել բողոքի ձայն բարձրացնել: Պաստառների առջեւ հավաքված մոտ հարյուր ցուցարարների կարգախոսներն էին «Երեկ Աֆղանստան, այսօր Չեչնիա, վաղը Մոլդովա, մյուս օրը...», «Ժողովրդավարությունը խեղդվում է» եւ այլն: Այնուհետեւ ԱԺՄ-ի ղեկավարությունը պատգամավոր Պարույր Հայրիկյանի գլխավորությամբ հանդիպում ունեցավ Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպան Անդրեյ Ռոնովի հետ եւ իր մտահոգությունը հայտնեց Չեչնիայի իրադարձությունների վերաբերյալ: Ինչպես տեղեկացանք պրն. Ռոնովից, վերջինս նույնպես իր մտահոգությունն է ցանկացել հայտնել Չեչնիայի իրադարձությունների վերաբերյալ ընդգծելով, սակայն, որ այդ ամենի հիմնական մեղավորը Դուդաեւի վարչախումբն է, եւ անցած երկու տարիների ընթացքում այդ ժամանակահատվածում Չեչնիայից հեռացել է մոտ 200 հազար մարդ: Ռուսաստանի համբերության բաժակը պարզապես լցվել էր:

Տես # էջ 8

Չեչենները կոչ են անում կովկասցիներին դիմակայել ռուսներին

Չեչնիայի փոխնախագահ Զամգար Բիևը դիմել է հյուսիսային Կովկասի ժողովուրդներին, կոչելով նրանց դիմադրության բոլոր այն վայրերում, որտեղ տեղակայված են ռուսական զորքերը: Միաժամանակ Չեչնիայի կառավարությունը հրապարակել է միջազգային հանրությանը հասցեագրված հայտարարություն, որում ՄԱԿ-ը եւ արեւմտյան երկրները մեղադրվում են Չեչնիայում ռուսական զորքերի վայրագությունների նկատմամբ ցուցաբերած անտարբերության քաղաքականության մեջ: Չեչնիայի կառավարությունը տարակուսանք է հայտնում նաեւ այսպես կոչված ժողովրդավարական երկրների չհասկացված դիրքորոշման առիթով: Չեչնիայի կառավարությունը հայտարարում է, ասված է փաստաթղթում, որ պայքարը կշարունակի բոլոր միջոցներով եւ մինչեւ վերջին մարդը, եւ ոչ մի խոսք զենքի հանձնման մասին լինել չի կարող: Միաժամանակ Չեչնիայի կառավարությունը բանակցությունների պատրաստակամություն է հայտնում Ռուսաստանի այն քաղաքական գործիչների հետ, որոնք չեն վարկաբեկել իրենց չեչեն եւ ռուս ժողովրդի աչքում: Հայտարարության տեքստը «Ազատության» ռադիոկայանին թղթակցին է փոխանցել Չեչնիայի տեղեկատվության նախարար Ուդուգովը: ԼՏ

ԱՐՑԱԳԱՆՔՆԵՐ

Ադրբեջանցի վարձկաններին օրական 500 դոլլար

Գեներալ Նովրուզովը հերքում է Ռուսաստանի հեռուստատեսության հաղորդումը

«Ռուսաստանի ձայն» ռադիոկայանի երկուշաբթի օրվա հաղորդման համաձայն Չեչնիայում Դուդաեւի կողմից կռվում են ադրբեջանցի վարձկաններ, որոնց օրական վճարում են 500 դոլլար: Դուդաեւի կողմից կռվում են նաեւ աֆղաններ, որոնք Չեչնիա են հասնում Ադրբեջանի տարածքով:

Միաժամանակ, ինչպես հաղորդում է ԱՆԻ գործակալությունը, Ռուսաստանի հեռուստատեսությունն ավելի վաղ հաղորդել էր, թե Ադրբեջանի ու Դաղստանի սահմանում կասեցվել են բազմաթիվ բեռներ եւ իրենց վարձկաններ իրենց գրանցել են վարչակազմի, որոնք մտադիր են Չեչնիա թափանցել Դուդաեւին աջակցելու համար: Այս առթիվ Ադրբեջանի սահմանապահ զորքերի հրամանատար գեներալ մայոր Աբբաս Նովրուզովը հայտարարեց. «Այդ լուրը չի համապատասխանում իրականությանը ընկնող այն պատճառով, որ ոչ ոք չի կարող անցնել հասել Ադրբեջանի սահմանը: Մանավանդ որ Չեչնիայում տիրող իրադրության պատճառով ադրբեջանցի սահմանապահները այդ ուղղությամբ ուժեղացրել են պաշտպանությունը, եւ դիտահսկման խախտման դեպքեր առայժմ չեն նկատվում»:

Գեներալն ընդգծեց, որ Ադրբեջանին նման մեղադրանքներ են ներկայացվել դեռ դեկտեմբերի վերջերին: «Այն ժամանակ հանդիպում ունենալով Կովկասում Ռուսաստանի սահմանապահ զորքերի հրամանատարի հետ, նրան հրավիրեցի Ադրբեջանի սահմանամերձ շրջաններ, որպեսզի ռուսական կողմը կարողանա համոզվել նմանօրինակ հաղորդումների սխալությանը: Եւ ռուսական սահմանապահ զորքերի հրամանատարը ինձ հայտնեց, որ ինքը չունի այդպիսի հայտարարությունների հաստատող փաստեր, եւ ռուսական կողմը չի կարող մեզ ցույց տալ բռնված ընկնող մեկ վարձկանի», խոսքը սերիլիս գործակալությանը հայտարարեց գեներալ Նովրուզովը:

■ *Այլեւս հրամանագրով Ադրբեջանի նախագահին առընթեր հատուկ վարչության նոր պետ է նշանակվել Էլման Բաղիրով օղլու Հանիֆովը: Այդ պաշտոնը բաժանար էր ակնում անցյալ տարվա սեպտեմբերի վերջից, երբ սպանվեց Հանիֆովի նախորդը Շամսի Ռահիմովը: Ահաբեկչական մահափորձի մեկ այլ ակտի ...գրիչ...ում ... Խաչատ սերլիս*

ՀԱՄԱՌՈՏ

Նավթային պայմանագիրն ընդլայնվում է

ԲԱՔՈՒ, 10 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Նավթային պայմանագրի շրջանակներում նավթարդյունաբերական սարքավորումների համատեղ արտադրության առաջին համաձայնագիրը կստորագրվի մոտ ժամանակներս ադրբեջանական «Ազնեֆտեխիմմաշ» կոնցեռնի եւ ամերիկյան նավթարդյունահանող «Ռիդ Թուլ» ընկերության միջեւ: Ադրբեջանական «Խաբար սերվիս» գործակալությանը «Ազնեֆտեխիմմաշի» փոխնախագահ Սաբիր Գուլիեւը տեղեկացրել է, որ 2-2,5 մլն. դոլլար արժողությամբ պայմանագիրը նախատեսում է Զաբրատսկի մեքենաշինական գործարանում արտադրել հորատող մեքենաներ, որոնք անհրաժեշտ են «դարի պայմանագրի» շրջանակներում իրականացվելիք աշխատանքների համար: Նախատեսվում է, որ գործարանը տարեկան պետք է թողարկի շուրջ 5 հազար հորատող մեքենա:

Իրանը հերքում է իր մասնակցությունը

Իրանի ԱԳՆ-ի ներկայացուցիչ դոկտոր Մահմուդին, համաձայն «Իրանի ձայն» ռադիոկայանի հունվարի 8-ի հաղորդման, հայտարարել է, որ Իրանը պատրաստ է աջակցել չեչենական ճգնաժամի խաղաղ կարգավորմանը եւ խաղաղ բնակչության ոչնչացման դադարեցմանը: Դոկտոր Մահմուդին ասել է նաեւ, որ Իրանը դեմ է Չեչնիայի Հանրապետությունում ռազմական գործողություններին ու մարդկային զոհերին եւ կոչ է անում Ռուսաստանին հրաժարվել ուժի կիրառման եղանակից, ընտրել բախման խաղաղ լուծման ուղին: Միեւնույն ժամանակ, նա կտրականապես մերժել է Ռուսաստանի այն պնդումները, թե կազմակերպված է իրանական կամավորների ուսուցումը Չեչնիա ուղարկելու համար եւ հայտարարել, որ Իրանը չի միջամտում այդ տարածաշրջանի գործերին: ԼՏ

Իրան. Խոշոր հատկացումներ Ադրբեջանին

ԹԵՀՐԱՆ, 10 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Իրանի կառավարությունը հայտարարել է, որ 16,6 մլն դոլլար է հատկացնում Ադրբեջանի նավթային հանքահորերի շահագործման ծրագրին մասնակցելու համար: Այդ գումարի մի մասը ծախսվելու է սեյսմոգրաֆիական աշխատանքների, իսկ հիմնական մասը՝ նավթահորերի շահագործման վրա:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ տեղական

ԱԶԳԱՅԻՆ

Նախագահի հրամանագիրը կարող է ընկացնել Հայաստանի մթնոլորտը

Ամերիկայի հայկական համագումարը եւ ռամկավարները անհանգստացած են իրավիճակից

Հունվարի 8-ին «Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանը որոշ կրճատումներով հաղորդել է մամուլի երկու տեղեկագրեր, որոնցից մեկը հրապարակել է Ամերիկայի հայկական համագումարը, մյուսը՝ Ռամկավար ազատական կուսակցության կենտրոնական վարչությունը:

Ամերիկայի հայկական համագումարի 1995 թ. հունվարի 5-ի տեղեկագիրը նշում է իր կողմից հրապարակված մի հուշագրի մասին, որը տեղեկագրի արտահայտությամբ ներառում է Հայաստանի առկա քաղաքականության ճգնաժամը ու նախագահի Դաշնակցության կուսակցության գործունեությունը ժամանակավորապես արգելելու մասին դեկտեմբերի 28-ի հրամանագիրը նկարագրող մի ամփոփագիր: Հայ հեղափոխական դաշնակցություն կուսակցությունը բուռն կերպով հերքել է հրամանագրում նշված մեղադրանքները: Ի պատասխան իր գործունեության առկախման, ՀՅԴ կուսակցության հրապարակած մի շարք մամուլի տեղեկագրեր, որտեղ ասվում է, թե հայրենիքում գլխավոր ընդդիմադիր քաղաքական ուժը լռեցնելու համար է Հայաստանի կառավարությունը անհիմն մեղադրանքներ հարուցել ՀՅԴ դեմ, շրջանառության մեջ են դրվել Վաշինգտոնում ամերիկյան քաղաքականության մշակողների լայն շրջանակում: Երևանում առկա քաղաքական ճգնաժամի վերաբերյալ պարզաբանումներ ստանալու համար Հայկական համագումարի գործադիր տնօրենը հանդիպել է ԱՄՆ-ում ՀՀ դեսպան Ռոբերտ Շուգարյանի և այցելությամբ ԱՄՆ-ում գտնվող նախագահական ավագ խորհրդատու Ժիրայր Լիպարիտյանի հետ: Հայաստանի պաշտոնյաները հաղորդեցին, թե ԱՄՆ-ի կառավարության պաշտոնյաներին հավաստիացնում են, որ

1. առկա հետաքննությունների և համաձայնաբար դրանց հաջորդող Հայաստանի դատարանների առաջ տեղի ունենալիք դատավարությունների ընթացքում օրինականությունը կպահպանվի,

2. ՀՅԴ և հարակից կազմակերպությունների գործունեության ժամանակավոր առկախումը Հայաստանի Գերագույն դատարանի կողմից իրավական փորձաքննության է ենթարկվում,

3. ՀՅԴ ֆրակցիային պատկանող խորհրդարանի որևէ անդամի իրավունքների և գործունեության վրա որևէ սահմանափակում գոյություն չունի,

4. այս տարվա համար նախատեսված խորհրդարանական ընտրությունները կայանալու են:

Հայկական համագումարի ավագ անձնակազմը իր կազմակերպության Երևանի գրասենյակի միջոցով ուշադրությամբ հետևում է բոլոր զարգացումներին և կշարունակի ԱՄՆ-ի կառավարական բոլոր պաշտոնական գործակալություններին և հանրային քաղաքականության մշակող հաստատություններին տեղյակ պահել ներկայիս հետաքննությունների զարգացումների և Հայաստանի իշխանությունների կողմից հարուցված դատական գործերի վերաբերյալ: Բացի այդ, Հայկական համագումարի ավագ անձնակազմի անդամները հանդիպումներ են ունենում ԱՄՆ-ի արտգործնախարարության, Ազգային անվտանգության խորհրդի և Կոնգրեսական գրասենյակների հետ՝ հայտարարելով, որ Հայաստանի համար նախատեսված մարդասիրական, տեխնիկական և տնտեսական զարգացման օժանդակության բոլոր ծրագրերն ու առաջարկները շարունակվեն առանց ընդհատման և ուշացման:

Ռամկավար ազատական կուսակցության տեղեկագրում ասվում է, թե «ՌԱԿ-ը խստորեն դատապարտելի է համարում ոչ սահմանադրական, բռնի միջոցներով որևէ խմբի կամ քաղաքական ուժի կողմից իշխանության զավթումը, զանգի կառույցների ստեղծումը, դրամաշորթությամբ ու թմրադեղերի վաճառքով զբաղվելը, քաղաքական ահաբեկչությունն ու սեփական ազգի և պետության տնտեսական, ռազմական և այլ կառույցների, ինչպես նաև ուրիշ կազմակերպությունների հետախուզումը դատապարտելի մեղքեր, որոնց մեջ ամբաստանվեց ՀՅԴ-ն ՀՀ նախագահի կողմից և դեկտեմբերի 28-ի հրամանագրով ժամանակավորապես առկախվեց ՀՅԴ և իր հարակից կազմակերպությունների ու մամուլի գործունեությունը»: Միաժամանակ ՌԱԿ-ը հաստատում է, թե քաղաքական որևէ կազմակերպության, որևէ անհատի հայրենասիրական գործունեության ճնշումը, պատժամիջոցների կիրառումը նույնիսկ պետք է հիմնավորված լինի օրենքով սահմանված կարգով, անհատի և անհատներից բաղկացած կազմակերպությունների անձեռնմխելիության կանխավարկածի սկզբունքի հարգումը: ՌԱԿ-ը հավատում է, թե որևէ կազմակերպության, այս դեպքում ՀՅԴ գործունեությունը կարող էր դադարեցվել օրենքով սահմանված կանոնակարգով մեղադրական դատավճռի կայացումից հետո, հաստատելով, որ ՀՅԴ-ն չի հրաժարվել, դժբախտաբար, նախորդ տասնամյակներին ժամանակ առ ժամանակ գործադրած իր ավանդական բռնի, ահաբեկչական և անընդունելի գործելաձևերից անգամ Հայաստանի մեջ: Նախագահական հրամանագիրը փաստորեն շրջանցել է հասարակական քաղաքական կազմակերպությունների մասին ՀՀ օրենքի պահանջները, քանի որ օրենքը խախտելու դեպքում տվյալ կազմակերպության գործունեության առկախման կամ դադարեցման իրավունքը վերապահված է ՀՀ Գերագույն դատարանին, գլխավոր դատախազի կամ արդարադատության նախարարության դիմումով: ՌԱԿ կենտրոնական վարչությունը հայտարարում է, որ «ՀՀ նախագահի դեկտեմբերի 28-ի հրամանագիրը մի վտանգավոր նախադեպ է ստեղծում, այն կարող է վնասել ՀՀ միջազգային վարկին, իրավական պետության և ժողովրդավարության սկզբունքներին և կարող է Հայաստանի ներքաղաքական կյանքի արդեն իսկ լարված մթնոլորտի վրա [illegible] այն, ինչ ձեռնտու չէ ոչ իշխանություններին և ոչ էլ հանրությանն ընդհանրապես: Հայրենի իրավապահ մարմինները օրենքի և օրինականության սահմաններում իրավունք ունեն հետամտելու որևէ կազմակերպության, խմբի կամ անհատի գործունեությունը և բավարար հիմքեր ունենալու դեպքում նրանց կանգնեցնելու դատարանի առաջ»:

ԼՏ

ՂԱՐԱԲԱՂ

Ռոբերտ Քոչարյանը կառավարություն է կազմում

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ,
ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ նախագահի հատուկ հրամանագրով հաստատվել է ԼՂՀ կառավարության նախագահության հետևյալ կազմը. ԼՂՀ վարչապետը, վարչապետի առաջին տեղակալ, ԼՂՀ վարչապետը երկու տեղակալներ, պաշտպանության նախարար, ներքին գործերի նախարար, գյուղատնտեսության և պարենամթերքի նախարար, Ստեփանակերտ քաղաքի վարչակազմի ղեկավար, ԼՂՀ կառավարության գործերի կառավարիչ: ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն իր երկրորդ հրամանագրով ընդունել է ԼՂՀ վարչապետի առաջարկությունը և ժամանակավորապես, մինչև ԼՂՀ խորհրդարանի քննարկումը հաստատել է ԼՂՀ կառավարության հետևյալ կազմը. ԼՂՀ վարչապետ, նախագահի առաջին տեղակալ, որը միաժամանակ զբաղեցնում է էկոնոմիկայի և ֆինանսների նախարարների պաշտոնը, այլ նախարարներ, պետական վարչությունների պետեր, առևտրի և մթերումների հանրապետական միավորման գլխավոր տնօրենը, «Արցախ ավտոճանապարհ» արտադրական միավորման տնօրենը, էլեկտրական ցանցերի ձեռնարկության տնօրենը, կապի արտադրական միավորման գլխավոր տնօրենը, լրատվության և մամուլի դեպարտամենտի տնօրենը:

ԼՂՀ կառավարության կառուցվածքի մեջ են մտնում 9 նախարարություն, 7 պետվարչություն և 5 հանրապետական միավորում: Նույն օրը ԼՂՀ նախագահը ստորագրել է ևս մեկ հրամանագիր ԼՂՀ Ստեփանակերտ քաղաքի և շրջանների կառավարման մարմինների վերափոխման մասին: Հրամանագրում նշվում է, որ ԼՂՀ կառավարության կառուցվածքի վերափոխման և ՊՊԿ-ի վերացման առիթով, ԼՂՀ ՊՊԿ-ի լիազոր ներկայացուցիչների ինստիտուտը վերափոխել ԼՂՀ Ստեփանակերտ քաղաքի և շրջանների վարչակազմի: ԼՂՀ վարչապետին՝ տասնօրյա ժամկետում մշակել և հաստատել Ստեփանակերտ քաղաքի և շրջանների վարչակազմերի մասին կանոնադրություն, մինչև տեղական մարմինների ինքնակառավարման մասին ԼՂՀ օրենքի ընդունումը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Սեփականաշնորհման սերտիֆիկատների բաշխումը շարունակվում է

Տեղի ունեցավ ՀՀ կառավարության սեփականաշնորհման սերտիֆիկատների համակարգի ներդրման կոորդինացիոն պետական հանձնաժողովի հերթական նիստը, որը վարում էր հանձնաժողովի նախագահ, փոխվարչապետ Վիգեն Չիտեչյանը:

Ընդհանուր առմամբ սեփականաշնորհման սերտիֆիկատ ստացողների ցուցակների կազմումը մոտենում է ավարտին: Մասնավորապես, այդ գործը լավ է կազմակերպված Ախուրյանի, Աշոցքի, Ապարանի, Եղեգնաձորի, Կապանի, Նոյեմբերյանի, Երևան քաղաքի Շենգավիթի, Արաբկիրի, Էրեբունու շրջաններում, Կամո, Կապան, Չարենցավան քաղաքներում: Բնակչության հաշվառման և սերտիֆիկատների բաշխման աշխատանքներում հատկապես հետ են մնում Գյումրի, Վանաձոր, Աշտարակ քաղաքները, Արմավիրի, Արտաշատի, Սիսիանի, Նաիրիի, Մարտունու շրջանները:

Հանձնարարվեց տարածքային հանձնաժողովներում և ԲՇՏ-ներում հերթապահություն սահմանել, որպեսզի բնակիչները հնարավորություն ունենան առանց դժվարությունների տեղեկություն ստանալ հաշվառման ցուցակներում ընդգրկված լինելու վերաբերյալ:

Որոշվեց մամուլում և զանգվածային լրատվության այլ միջոցներով հրապարակել յուրաքանչյուր խնայդրամարկղի սպասարկման տարածքը:

Հանձնարարվեց կոորդինացիոն պետական հանձնաժողովի անդամներին իրենց ամրակցված տարածքային հանձնաժողովներին ցույց տալ մեթոդական և գործնական օգնություն, որպեսզի քաղաքացիների հաշվառումն ավարտվի ժամանակին:

ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայություն

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Տրված եւ վերցված աշխատավարձ

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Ինչպես հայտնի է, ուսուցիչներին նոյեմբեր ամսվա համար տրվել էր արդեն մոռացության մատնված 13-րդ աշխատավարձ (փոխհատուցում), սակայն նրանց ուրախությունը կարճ էր տևել, քանի որ արդեն հաջորդ ամիս աշխատավարձից պահվել էր նույնչափ գումար: Երևույթի մասին պարզաբանումներ ստանալու համար դիմեցինք ՀՀ ֆինանսների փոխնախարար պրն Երանոսյանին: Վերջինս հայտնեց, որ վերոնշյալ երևույթի առնչությամբ արտահայտվող բողոքները պարզապես թյուրիմացություն են: «Ինչպես հայտնի է, փոխհատուցումը տրվում է հացի գնի թանկացման հետևանքով, հայտնեց պրն Երանոսյանը, սակայն գինը բարձրացել է դեկտեմբերի 1-ից, և նոյեմբերին տրված փոխհատուցումը դեկտեմբեր ամսվա համար է: Նշված գումարի նախօրոք տալը բացատրվում է ժողովրդին ինչ-որ չափով թանկացումից ապահովագրելու միտումով»: Այսինքն, փորձ է արվել ժողովրդին պատրաստել հացի թանկացմանը: Հետևաբար, դեկտեմբեր ամսվա աշխատավարձը տրվել է՝ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ փոխհատուցումը վճարված է:

ՀԱՅՏՈՒՄ

Նոր անձնագրեր առայժմ չեն տրվի

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Առայժմ հայտնի չէ, թե երբվանից կսկսվի հանրապետության բնակչությանը նոր անձնագրերի հանձնման գործընթացը: Համաձայն ՀՀ ՆԳ նախարարության լրատվության վարչությունից ստացված տեղեկատվության, նոր անձնագրերի բաշխման վերսկսման հետաձգումը պայմանավորված է որոշ տեխնիկական բարդություններով: Ներկայումս հանրապետությունում մասնավորապես չկան անհրաժեշտ լուսանկարչական նյութեր: Ժամանակին դրանք բերվել են դրսից, ինչ-որ հնարավորությամբ: Այժմ աշխատանքներ են կատարվում նոր հնարավորություններ ստանալու ուղղությամբ: Նշենք նաև, որ ժամանակին նոր անձնագրերի բաժանման գործընթացի դադարեցումը պայմանավորվեց էլեկտրաէներգիայի գործը հաճախականությամբ: Միաժամանակ հայտարարվեց, որ անձնագրերի բաշխման գործընթացը կվերսկսի հունվարից:

Խուզարկություններ շրջաններում

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Հանրապետության նախագահի դեկտեմբերի 28-ի հայտնի հրամանագրին անմիջապես հաջորդեցին ՆԳ մարմինների կողմից շրջաններում կատարվող խուզարկությունները, ուժեղացվեց ճանապարհահսկողությունը: Մասնավորապես Գառնի գյուղում գիշերային ժամերգնին խուզարկություններ կատարվեցին ՀՅԴ կուսակցության շարքային անդամների տներում՝ զենք գտնելու պատրվակով: Ճիշտ է, իրավապահ մարմիններին դեռևս չի հաջողվել զենք և զինամթերք հայտնաբերել, սակայն գյուղ տանող ճանապարհին ու մեքենաները դեռևս շարունակում են վերահսկվել նրանց կողմից:

Ուսանողները խնդրում են վերադարձնել գրքերը

Ինչպես հայտնի է, ՀՅԴ գործունեության կասեցումից հետո կասեցվել է նաև «Նիկոլ Աղբալյան» ուսանողական միության գործունեությունը, որի գրասենյակում պահվում էր արտասահմանից Հայաստան բերված մեծաքանակ մասնագիտական գրականություն: Ինչպես հաղորդում է «Փաստ» գործակալությունը, Երևանի 10 բուհերի ուսանողական խորհուրդների նախագահներն ու լիազոր ներկայացուցիչները բաց նամակով դիմել են նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանին, ներքգործնախարար Վանո Սիրադեղյանին, ԱԱՊՎ պետի պաշտոնակատար Դավիթ Շահնազարյանին և բարձրագույն կրթության և գիտության նախարար Վարդգես Գնունուն՝ խնդրելով վերադարձնել առգրավված գրականությունը: Հուսանք, որ մասնագիտական գրականությունը, որի կարիքն այսօր այնքան զգում է ուսանողությունը, կվերադարձվի, մանավանդ որ այդ գրքերի «փնտրությունը» ստուգելը տեխնիկական որևէ դժվարություն չի ներկայացնում:

Ս. Բ.

Կկատարվի երաշխավորված վճարում

Դեկտեմբերի 16-ին «Խաղողագործները դժգոհ են» վերտառությամբ «Ազգը» տպագրել էր Արտաշատի շրջանի Ներքին Դվինի և Վերին Դվինի գյուղերի ավելի քան 1900 տնտեսությունների հողերի մասին, որոնց ներկայացուցիչները ելել էին հանրապետության կառավարության:

Պարենի և մթերումների նախարարության սննդի արդյունաբերության վարչության պետ պրն [illegible]ճյանը երեկ հայտնեց, որ մթերվել են ավելի քան 51 հազար տոննա խաղող, որի համախառն արժեքը կազմել է 2,6 մլրդ դրամ: Ընթացիկ վարկից հետո խաղողագործների և պտղաբուծների պարտքը մարվել է 1 մլրդ 800 հազարի չափով: Այսօրվա դրությամբ մնում է 700 միլիոնի պարտք: Բուրաստանի գործարանի խաղողի համար հանձնածների պարտքը փակվել է ամբողջությամբ:

Վարչության պետը ավելացրեց նաև, որ նախարարությունը և գինու գործարանները միջոցներ են ձեռնարկել մինչև հունվարի 20-22-ը պարտքը մարելու համար, իսկ որոշ «բանկերից վարկ ենք ստացել 639 մլն դրամ, մնացած գումարը հայթայթվել է գործարանների սեփական միջոցներից»: Բացատրելով առաջացած դժվարությունների պատճառները, նա նշեց, որ միջոցառումներ են ձեռնարկվում խաղողագործների և պտղաբուծների հետ ավելի հուսալի պայմանագրեր ստեղծելու և 95 թ. բերքի անցման կանոնավոր պայմաններ ստեղծելու համար. «Երաշխավորված վճարում կկատարվի, հաշվի առնելով նաև արժեզրկումը»:

ՅՈՒ. Ա.

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակություն է սկսել
Հիմնադիր և հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երևան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը և տառաձևերը ՊԱՎԵԼ ԳԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային շարվածք «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղացած

Դավիթ Շահնազարյանը նշեց, որ խորհրդային ժամանակներում ՊԱԿ-ը «կոմունիստական կուսակցության զինված ջոկատն» էր և գաղափարականացված կազմակերպություն (հատկապես, երբ խոսքը վերաբերում էր նրա ստորաբաժանումներին), որը հետապնդում էր այլախոհներին և քիչ էր զբաղվում հետախուզության և հակահետախուզության հարցերով: Բարեփոխումների նպատակը Հայաստանում պետական շահը հետապնդող հատուկ ծառայությունների ստեղծումն է: Ըստ Դավիթ Շահնազարյանի հաղորդման, Հայաստանի ԱԱՊՎ-ն մի շարք պետությունների հատուկ ծառայություններից տեղեկություններ է ստացել, որոնց համաձայն ՀՀ տարածքով սկսել են անցնել թմրանյութերի միջազգային առևտրի ուղիները: 1994-ի օգոստոս ամսին Մոսկվայի «Շերեմետևո-1» [illegible] միջազգային օդանավակայանի ուղեբեռային բաժանմունքում հայտնաբերվել է մի ճամպրուկ, որի պատերի արանքում տեղադրված է եղել [illegible] թմրանյութ հերոին: Ճամպրուկի տերը հնարավոր չի եղել պարզել, սակայն հետաքննությունը հաստատել է, որ այն պատկանում էր մի [illegible], որ Հայաստանից Ռուսաստանի տարանցիկ ուղևորով մեկնում էր Լոս Անջելես: Դրանից հետո Հայաստանի և Ռուսաստանի հատուկ ծառայությունները ձեռնամուխ եղան համատեղ օպերատիվ հետախուզական միջոցառումների (տեղեկացվեցին նաև ԱՄՆ համապատասխան ծառայությունները): Հսկողության տակ վերցվեց Բեյրութ-Երևան-Մոսկվա-Լոս Անջելես երթուղին: Դեկտեմբերի սկզբին միաժամանակ Երևանում և Մոսկվայում ձերբակալվեցին այդ գործով կասկածվող տասնյակ մարդիկ, խուզարկություններ կատարվեցին մի շարք բնակարաններում և առգրավվեցին մեծ քանակությամբ զենք, [illegible], մի քանի կիլոգրամ հերոին և «Դրո» գաղտնի կազմակերպության արխիվից մեծ ծավալով փաստաթղթեր (ավելի քան 5 հազար էջ), կազմակերպություն, որը Հայաստանում ստեղծվել էր ՀՅԴ-Ա բյուրոյի կարգադրությամբ: Այնուհետև ցուցադրվեց խուզարկության (որի ժամանակ հայտնաբերվել էին հերոին և ռադիոկապի հատուկ միջոցներ) նկարահանումը: Այս օպերացիայի գլխավոր ձեռքբերումը Շահնազարյանը համարեց այն, որ հաջողվեց հայտնաբերել սերիական արտադրության այն հատուկ ճամպրուկները, որոնցով տեղափոխվում էին թմրանյութերը:

Կոնսպիրացված բնակարաններից մեկում կատարված խուզարկության ժամանակ հայտնաբերված արխիվից պարզ է դարձել, որ «Դրո» կազմակերպությունը, որը, փաստորեն, զբաղված էր հետախուզական գործունեությամբ՝ ուղղված Հայաստանի զինված ուժերի և ՀՀ-ում տեղակայված ՌԴ զինված ուժերի ստորաբաժանումների դեմ, ինչպես նաև ահաբեկչական գործունեությամբ և [illegible], ուներ իր բյուրոկրատական կառույցը ու [illegible], որոնց փաստաթղթերը ընկել են Հայաստանի հատուկ ծառայությունների ձեռքը: «Դրոն» հավաքում էր երեք տիպի տեղեկություններ՝ ռազմական, քաղաքական և տնտեսական: Դավիթ Շահնազարյանի կարծիքով, «Դրոյի» ստացած տեղեկությունն ուղարկվում էր երկրի սահմաններից դուրս: Նա հիշատակեց, որ 60-ական թվականների սկզբներին նմանօրինակ ցանց էր [illegible] հայտնաբերվել [illegible] երկրներից մեկում, սակայն այդ առթիվ մեծ աղմուկ չբարձրացվեց: Նա նկատեց, որ այդ երկրի հատուկ ծառայությունները հետագայում օգտագործել են այդ կազմակերպության [illegible]: Շահնազարյանը չբացառեց այլ երկրներում ևս այսպիսի ցանցի հայտնաբերման հնարավորությունը, սակայն մի շարք պատճառներով դրա վերաբերյալ տեղեկությունները գաղտնի են պահվում: Դավիթ Շահնազարյանը նշեց, որ դատելով բոլոր փաստաթղթերից, «Դրո»-ի գործունեության շրջանակների մեջ են մտել նաև [illegible]: Հայկական հատուկ ծառայությունների ղեկավարը հատկապես ընդգծեց այն փաստը, որ այդ կառույցը, չնայած այն բանին, որ գործում էր, դեռևս չէր ավարտել իր կազմավորումը: Այն միաժամանակ և գործում, և կազմավորվում էր: Այնուհետև ցուցադրվեցին «Դրո»-ի երեք անդամների հարցաքննությունների տեսագրությունները, [illegible]: Դավիթ Շահնազարյանը հայտնեց, որ [illegible] 15 տարի ազատազրկման դատապարտվել է [illegible]: ծավալում [illegible] հատուկ ծառայությունների ղեկավարը [illegible] չհիշատակեց Հայկական ԽՍՀ-ի ՊԱԿ-ի նախկին նախագահ Մարիուս Յուզբաշյանի և Երևանի նախկին քաղաքապետ Համբարձում Գալստյանի ազգանունները «Դրո»-ի մասնակից լինելը, ինչի մասին ասել էր երկրի նախագահը: Դավիթ Շահնազարյանը պաշտոնապես հայտարարեց, որ Հայաստանում չկան քաղաքական կալանավորներ, իսկ բոլոր նրանք, ում համարում են այդպիսին ([illegible] Հայաստանի նախագահի ազգային անվտանգության հարցերով գլխավոր խորհրդականի նախկին առաջին տեղակալ Վահան Ավագյանին), դատապարտված են երկրի օրենքների համապատասխան հոդվածներով երեքական դատապարտելի հանցագործությունների համար:

ՕՐՎԱ ՀԵՏԵՎԻՑ

Դավիթ Շահնազարյան. «Հայաստանում ժողովրդավարություն է տիրելու»

ԱԱՊՎ ղեկավարը դաշնակցության հանցավորության ապացույցներ է բերում

Հայաստանի հեռուստատեսությամբ հունվարի 5-ին Ռուբեն Մանվելյանի «Հինգշաբթի» ծրագրով ծավալված հարցազրույցով հանդես եկավ Հայաստանի Հանրապետության Ազգային անվտանգության պետական վարչության (ԱԱՊՎ) պետի պաշտոնակատար, նախագահի հատուկ հանձնարարությունների գծով դեսպան, Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Դավիթ Շահնազարյանը: Եթերի հիմնական մասը նվիրված էր Հայաստանի հատուկ ծառայությունների համակարգի մի շարք բարեփոխումներին և այն փաստերին, որոնք հատուկ ծառայությունները ստացել են մի շարք գործերի քննության ժամանակ, որոնք հիմք են ծառայել ընդդիմադիր առաջատար կուսակցություններից մեկի՝ ՀՅԴ-ի գործունեության ժամանակավոր դադարեցման մասին նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանի հայտնի հրամանագրի համար:

[illegible] Պատասխանելով հեռուստադիտողների հարցերին Շահնազարյանը կոնկրետ պատասխան չտվեց ՀՅԴ-ի գործունեությունը ժամանակավորապես դադարեցնելու վերաբերյալ նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանի հրամանագրի իրավական կողմի մասին հարցին: Միաժամանակ նա ընդգծեց հրամանագրի տեղին լինելը Հայաստանում կայունությունն ապահովելու և հնարավոր խառնաշփոթությունն ու անարխիան դադարեցնելու նպատակով: Նա նշեց նաև, որ հրամանագիրը կգործի մինչև Հայաստանի Գերագույն դատարանի որոշումը: Դավիթ Շահնազարյանն ընդգծեց, որ Հայաստանի ԱԱՊՎ-ի գաղտնի արխիվները չեն հրապարակվելու և չեն օգտագործվելու քաղաքական ընդդիմության դեմ: Նա հույս հայտնեց նաև, որ Հայաստանի ԱԱՊՎ-ն կբարձրացնի իր արդյունավետությունը և հետագայում կխուսափի միայն լեգիտիմ իշխանության կարգադրություններ:

ԱԱՊՎ-ի ղեկավարը հեռուստադիտողներին հավաստիացրեց, որ Հայաստանում չի լինի ամենաթողություն, չեն լինի դրսից կառավարվող քաղաքական կազմակերպություններ, չեն լինի գաղտնի կազմակերպություններ, չի լինի միջազգային թմրաբիզնես, չի լինի քաղաքական անարխիզմ, սակայն կլինի ժողովրդավարություն:

Դավիթ Շահնազարյանն ընդգծեց, որ խուզարկության ժամանակ «Դրո»-ի գործին առնչվող առգրավված բոլոր փաստաթղթերն առանց բացառության կհրապարակվեն «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթում:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

ԱՄՆ դեսպանատունը հերքում է «Հայ դատի» հաղորդագրությունը

ԱՄՆ «Հայ դատի» կենտրոնական գրասենյակի տարածած հաղորդագրության համաձայն, Երևանում ԱՄՆ-ի դեսպանատան և ԱՄՆ-ի Պետական դեպարտամենտի պաշտոնյաներն իրենց մտահոգությունն են հաղորդել Հայաստանի կառավարությանը վերջերս առաջատար կուսակցություններից ՀՅԴ-ի արգելման, ընդդիմության առաջնորդների ձերբակալման և անկախ մամուլի փակման կապակցությամբ:

Համաձայն այդ աղբյուրի, «ԱՄՆ Պետդեպարտամենտի մի ավագ աշխատակից հաղորդել է, որ ԱՄՆ կառավարությունը լուրջ վերապահումներ ունի Հայաստանի նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանի կողմից քաղաքական ընդդիմության ու անկախ մամուլի նման ճնշման կապակցությամբ: Պետական դեպարտամենտը հատկապես իր մտահոգությունն է հայտնել, որ դեկտեմբեր 28 թվակիր հրամանագիրը, որով արգելվում էր Հայ հեղափոխական դաշնակցությունը, ներկայանում է որպես մի անարդար քայլ մեղադրելու մի ամբողջ կուսակցություն անհատ անդամների կատարած ոճիրների համար: Ավագ աշխատակիցն ասել է, որ հայկական կառավարությունը ՀՅԴ-ի մեղավորությունը ներպարել է առանց որևէ վկայության, որով կպատահվեր իր մեղադրանքները բաց և անկախ մի դատարանում:

Պետդեպարտամենտի պաշտոնյան, որը խնդրել է անհայտ մնալ, ասել է, որ երբ նախագահի կողմից մեղադրվող անհատները բացահայտորեն չեն դատապարտվում և ազատ ու արդար դատի չեն ենթարկվում, դա ցատկում է այն եզրահանգման, որ հայկական կառավարությունը գործում է իր քաղաքական ընդդիմության դեմ գլխավորապես հիմնվելով կուսակցական նկատառումների վրա, այն ժամանակ, երբ ընդդիմության միավորումը անում է գործնականը կայունացնելու խորհրդարանական ընտրությունների նախօրյակին:

«Հայ դատի» կենտրոնական գրասենյակի տեղեկատվության համաձայն, Պետդեպարտամենտի աշխատակիցը հաստատել է նաև, որ ԱՄՆ դեսպանատունը հատկապես իր մտահոգությունն է հաղորդել շուրջ տասնյակ թերթերի փակման, ֆայլերի, համակարգիչների, տպիչ սարքերի, հեռախոսների, ֆաքսերի և այլ ունեցվածքի բռնագրավման կապակցությամբ: Պետդեպարտամենտի համար հատկապես մտահոգիչ էր արտաահմանյան ներդնողների հետ մի շարք հայկական համատեղ ձեռնարկությունների փակումը, որոնց շարքում և ամերիկյան ու կանադական ֆիրմաներ: ԱՄՆ դեսպանատունը կոչ է արել հայկական կառավարությանը՝ ապահովելու, որ բոլոր օրինավոր գործողությունները մեղադրյալների դեմ միջազգային չափանիշներով ընդունելի լինեն, որ բոլոր մեղադրանքները հրապարակայնորեն կատարվեն, և յուրաքանչյուր ամբաստանյալի ընձեռվի ազատ, արդար և բաց դատի հնարավորություն:

Դեռևս դեկտեմբերի 30-ին, ասված է հաղորդագրության մեջ, ամերիկյան դեսպանատան ներկայացուցիչը խնդրել էր հանդիպել Ազգային անվտանգության պետական վարչության պետի պաշտոնակատար Դավիթ Շահնազարյանի հետ: Վերջինս տեղեկացվել է ամերիկյան մտահոգությունների մասին՝ կապված մի ամբողջ քաղաքական կուսակցություն անօրինական համարելու հետևանքների հետ: ԱՄՆ ներկայացուցիչները վկայակոչել է Ռոբերտ Գեյթի սկանդալը՝ ընդգծելով, որ այդ գործողությունների պատճառով Հանրապետական կուսակցությունը չէր արգելվել:

Շահնազարյանը հրավիրվել էր հանդիպելու նաև Հայաստանում հավատարմագրված գերմանական դիվանագետների հետ, որոնք նույնպես նմանատիպ մտահոգություններ են հայտնել:

«Նոյյան տապան» գործակալությունը դիմեց ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանատուն՝ խնդրելով մեկնաբանել վերոհիշյալ հաղորդագրությունը: ԱՄՆ դեսպանատնից ստացվեց հետևյալ պատասխանը. «Դեսպանատունը պաշտոնական ոչ մի մեկնաբանություն չի ստացել Պետական դեպարտամենտից վերջերս Հայ Հեղափոխական Դաշնակցության կուսակցության գործունեության ժամանակավոր դադարեցման կապակցությամբ:

Դեսպանատունը հաստատում է, որ դեսպանատան պաշտոնյաները ուրբաթ՝ դեկտեմբերի 30-ին հանդիպել են Ազգային անվտանգության վարչության պետի պաշտոնակատար Դավիթ Շահնազարյանի հետ՝ քննարկելու մի շարք հրատապ հարցեր: Այս բանակցությունների վերաբերյալ լրացուցիչ մեկնաբանություններ չունենք»:

«ՀՀ նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանի «Հայ հեղափոխական դաշնակցություն» հասարակական քաղաքական կազմակերպության գործունեությունը ժամանակավորապես դադարեցնելու մասին հրամանագրի կապակցությամբ Գերմանիայի Ֆեդերատիվ Հանրապետության կառավարության կողմից նույնպես որևիցե հայտարարություն չի եղել, հայտնել են ՀՀ-ում ԳՖՀ-ի դեսպանատանը: ՆՏ

1995

Ամանոր, որ նաև հատուկ խորհուրդ էր պարունակում...

Ընդունված են տարիների ընթացքում մեկնված Նոր տարվա տիպական ամանորյա հանդեսներից ու ներկայացումներից խիստ տարբերվող և յուրահատուկ էին մարմնամարզական մեծ նաների ինստիտուտի և գործարանի հունվարի 3-5-ը անցկացրած ամանորյա հանդեսները: 10 սեանս տեւած Նոր տարվա միջոցառումները կազմակերպվեցին երբեմնի փառք ու պատիվ վայելող ձեռնարկության շքեղ, վերջին տարիներին տխուր ու լուռ դահլիճում ձեռնարկության ուժերով, «Նարոյ» ազգագրական համույթի անմիջական մասնակցությամբ: Տնօրինությունը և արհմիությունը ձգտում էին 1995 թ. Ամանորը երջանաբերային դարձնել նախկին հսկայի համար, որը վերջին տարիներին ծանր կացության մեջ էր՝ պարապուրդի, վերամասնագիտացման, նոր աշխատատեղերի ստեղծման և այլ պատճառներով: Դեկտեմբերի 30-ին գործարանում շահագործման էր հանձնվել դիտեսլերական նոր դահլիճը, որտեղ նշվեց Նոր տարին, տնօրեն Հենրիկ Մեհրաբյանի և գլխավոր ինժեներ Եղենի Սավոյանի հաջողություններ մաղթեցին վաստակաշատ կոլեկտիվին:

«Այս միջոցառումներով ձգտում եւ ցանկանում ենք ձեռնարկությանը վերածնունդ աուրեցնել, ապացուցել, որ «Մերգելյանը» եղել է, կա և պետք է լինի», — ասում է գործարանի փոխտնօրեն Ս. Մարինոսյանը, բացի դրանից, մենք ուզում ենք մի փոքր մեղմել մեր աշխատակիցների՝ վերջին տարիներին կուտակված թախիծը, բարձրացնել նրանց տրամադրությունը և ամրապնդել հավատը գալիքի, «Մերգելյանի» առաջացի հանդեպ»: «Նարոյ» խմբի շնորհաշատ ղեկավար Արուսյակ Սահակյանը «Տարի» տասիկի կերպարով իր 12 ամիս զավակների կանչով եկել էր գալիք տարիներից և դիոլի 12 զարկով էլ հեռանում է՝ տարին շարունակելու համար: Դեւոնդ Ավետիսյանի զուռնայի հնչյունները դահլիճից դուրս են գալիս և տարածվում դրսում, դիմացի պուրակում: Աշխատակիցների երեխաները անմիջական մասնակից են ներկայացման իրադարձություններին, երգ ու պարին: Բեմահարթակը ողջ դահլիճն է, որտեղ կենտրոնում շողշողում է մինչեւ առաստաղը հասած տոնածառը, որի շուրջը Ձմեռ պապի, Ձյունանուշի և համույթի անդամների հետ ձեռք ձեռքի տված, ինքնամոռաց ու զվարթ պարում են ոչ միայն երեխաները, այլեւ նրանց ծնողները: «Մեր ժողովուրդը ինչքան կարոտ է ուրախության, — ասում է «Նարոյի» ղեկավարը, 3 օր շարունակ դահլիճը լիքն էր, հանդեսը դիտելու և մասնակցելու համար հաճախ կրկնակի, եռակի անգամ էին գալիս»:

Այս ընդ հիմնական հոգեոր վերածննդի խորհուրդն էր 1995-ի Ամանորը, և այս նախաձեռնությամբ ձեռնարկության ղեկավարությունը հավաստում է իր հավատը գալիքի հանդեպ:

ԷԼՍԱ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ

Պահանջվում է առանձնատուն

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների միջազգային զարգացման գործակալությունը ցանկանում է վարձել յուրահինգ սենյականոց առանձնատներ: Նախապատվությունը կտրվի նոր վերանորոգված տներին:

Խնդրվում է այցելել գրասենյակ Այգեձորի 10 հասցեով, աշխատանքային օրերին ժ. 14-17-ը մինչև հունվարի 31-ը:

ՄԱՄՈՒԼ

Գրանցված լրատվական միջոցների թիվը հասել է 412-ի

1994 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՀՀ արդարադատության նախարարությունում գրանցված է 412 լրատվական միջոց, որոնցից 49-ը հեռուստառադիոընկերություններ են, 16-ը՝ ռադիոծրագրեր, 18-ը՝ գործակալություններ, իսկ մնացածը՝ թերթեր, ամսագրեր, տեղեկագրեր և այլն: Նախարարության լրատվական միջոցների գրանցման վարչության պետ Էդուարդ Մնացականյանը հայտնել է, որ վերջերս հայտնաբերվել և տագնապելի է պետական գրանցում չունեցող 69 լրատվական միջոց: Դեկտեմբեր ամսին նախարարության կոլեգիայի որոշմամբ գրանցվել է 14 լրատվական միջոց, այդ թվում 3 ռադիոծրագիր, 4 հեռուստածրագիր, 4 շաբաթաթերթ և այլն: ՆՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Նիֆֆար Համիդ Ռեզա. «Հայաստանը շուտով էլեկտրաէներգիա կստանա Իրանից»

Այսօր կստեղծվի հայ-իրանական տնտեսական համագործակցության առաջին հանձնաժողովը. վաղը կբացվի իրանական Մելլաթ բանկի մասնաճյուղը Երևանում

Առավել, քան վերջին մի քանի հազարամյակի ընթացքում, երկու դարավոր հարևան երկրները այսօր քաղաքական-տնտեսական ընդհանուր շահեր ունեն: Դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատումից, այնուհետ Երևանում և Թեհրանում դեսպանների փոխանակումից հետո երկու երկրների միջև քաղաքական, տնտեսական, մշակութային համագործակցության նոր հորիզոններ բացվեցին: Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Նիֆֆար Համիդ Ռեզան մինչև ներկայիս պաշտոնում նշանակվելն Իրանի արտգործնախարարի խորհրդականն էր, դրանից առաջ՝ իր ծննդավայր Սպահանի քաղաքագլուխը: Եղել է ՄԱԿ-ի մասնագիտական գործակալություններում Իրանի ներկայացուցիչը Հռոմում: Քաղաքագիտության դոկտոր է: Բացի մայրենիից, տիրապետում է անգլերենին, իտալերենին, արաբերենին: Կարելի է համարել՝ նաև հայերենին, քանի որ այսպես թե այնպես հայերենն ու պարսկերենը հազարից ավելի ընդհանուր արմատական բառ ունեն: Ամուսնացած է: Ունի երեք զավակ: Կինը վիրաբույժ է: Վերջերս ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտի նախաձեռնությամբ հրավիրված համաժողովում պրն Ռեզան հանդես եկավ իրան-հայկական քաղաքական, տնտեսական հարաբերությունների, երկու ժողովուրդների լեզվամշակութային, պատմական առնչությունների մասին գիտաժողովական ելույթով, որի առանցքն այն միտքն էր, թե Իրանը շարունակ մնացել է որպես Հայաստանի իսկական բարեկամ: Նիֆֆար Համիդ Ռեզան բավական հաստատակամ է իր որոշումներում ու գործողություններում, և համոզված է, որ երբ հայ-իրանական պայմանավորվածություններում որևէ կետ չիրագործվի, ապա պատճառն անշուշտ պետք է փնտրել ոչ իրանական կողմում: Հարցազրույցի օրը պրն Ռեզան երկշաբաթյա բացակայությունից հետո նոր էր վերադարձել Իրանից:

— Պրն դեսպան, հայտնի է, որ Իրանից բարձրաստիճան ներկայացուցչական հանձնաժողով է ժամանել Հայաստան: Ո՞րն է այցի նպատակը, և ովքե՞ր են ընդգրկված պատվիրակության կազմում:

— Հայաստանում ստեղծվելու է հայ-իրանական համատեղ տնտեսական համագործակցության առաջին հանձնաժողովը: Սա ընկնում է կես կլինի երկու երկրների տնտեսական հարաբերություններում: Հիշյալ պատվիրակությունում ընդգրկված 30 անդամներն այժմ Հայաստանի տնտեսության տարբեր բնագավառներին են ծանոթանում: Այն գլխավորում է Իրանի ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարար, դոկտոր Մոհամմադ Խանը, որը և համատեղ տնտեսական հանձնաժողովի նախագահն է: Նրան ուղեկցում են թե մասնավոր սեկտորի, թե տարբեր նախարարությունների ներկայացուցիչներ (ԱԳՆ, կապի, հաղորդակցության միջոցների, գյուղատնտեսության, մի խոսքով գրեթե բոլոր 22 նախարարություններից), ինչպես նաև Մելլաթ բանկի գլխավոր տնօրենը:

— Օրերս Երևանում պաշտոնապես կբացվի իրանական Մելլաթ բանկի մասնաճյուղը: Բանկը միջազգային հեղինակություն ունի և կոչված է դյուրացնելու հայ-իրանական տնտեսական հարաբերությունները, կարող է նպաստել նաև Հայաստանի և այլ երկրների ֆինանսական-տնտեսական համագործակցությանը, քանի որ Հայաստանը գտնվում է տնտեսության մեջ դեպի ազատ շուկայական հարաբերությունների զարգացում: Հայաստանի արդյունաբերական, առևտրային շրջանակները կարիք ունեն ֆինանսական հարցեր լուծող մի վստահելի բանկի, որը կարող է կատարել Մելլաթը:

— Իսկ ովքե՞ր պիտի աշխատեն բանկի հայաստանյան մասնաճյուղում:

— Բանկի աշխատակիցների մեծ մասը տեղացիներ են (90 տոկոսը), մի մասն իրանահայեր (5 տոկոսը): Ուրախությամբ պիտի հայտնեմ, որ բանկի ղեկավար մարմնում եւս հայեր կան: Բանկի համար աշխատավայր է ընտրված «Արմենիա» հյուրանոցի մոտակայքում:

— Երկու երկրների միջև տնտեսական համագործակցության, մասնավորապես գազամուղի շինարարության, էլեկտրաէներգիայի, հեղուկ վառելանյութերի Հայաստան տեղափոխման մասին պայմանավորվածություններն արդեն ձևով են բերվել. որքանո՞վ է ստեղծվելիք տնտեսական համագործակցության հանձնաժողովն առնչվելու այդ խնդիրների հետ:

— Իհարկե, ընդհանուր պայմանագիրն արդեն կնքվել է: Բայց կան և լրացուցիչ հարցեր, որոնք և կքննարկվեն այդ հանձնաժողովում, և պայմանագրին աշխատանքային տեսքի կբերվի: Իրան-Հայաստան գազամուղի շինարարության և Հայաստանին հեղուկ վառելանյութ մատակարարելու մասին Թեհրանում կնքված պայմանագրերի առիթով կարող եմ տեղեկացնել, որ որոշ աշխատանքներ արդեն մեր կողմից իրականացվում են: Որոշակի քանակությամբ հեղուկ գազ է տեղափոխվել Հայաստան, մնացած մասը պատրաստ է առաքման, ինչի համար դժվարություններ է ստեղծում Հայաստանի ճանապարհների վիճակը: Իրանը Հայաստանին կմատակարարի նաև իր էլեկտրակայանների արտադրած էներգիա, մնում է միայն Իրանի էլեկտրացանցի որոշ հատվածներ միացնել Հայաստանին, և նա արդեն էլեկտրաէներգիա կունենա:

— Ե՞րբ կավարտվի գազամուղի շինարարությունը և արդյո՞ք այն միայն Հայաստանով կավարտվի:

— Գազամուղի շինարարությունը երկու տարուց շուտ չի ավարտվի, բայց մենք տրամադրում ենք նաև հեղուկ գազ, մազութ, սոլյարայուղ, ինչպես առաջ՝ նաև էլեկտրաէներգիա: Ինչ վերաբերում է գազամուղի այլ հատվածներին, պայմանավորվածություն կա երկրորդ փուլում այն հասցնել Վրաստան:

Ի դեպ, Հայաստան ժամանած պատվիրակությունը քննարկելու և հաստատելու է նաև մաքսային հա-կողություն, հեռախոսային կապի, փոստի, բեռների օդային տեղափոխման, տուրիզմի, ինչպես նաև գիտության, արվեստի բնագավառներում համագործակցության երկու պայմանագրեր:

Իրանական կողմը որևէ սահմանափակում չի տեսնում Հայաստանի հետ իր հարաբերությունների ընդլայնման հարցում թե քաղաքական, թե տնտեսական, թե մշակութային ոլորտներում: Ինչպես տեղյակ եք, Իրանի Իսլամական Հանրապետությունն առաջին երկրներից էր, որ ճանաչեց Հայաստանի անկախությունը: Մենք հազարավոր տարիների պատմական ընդհանրություններ ունենք: Հարևանների մեջ Հայաստանը միակ երկիրն է, որը որևէ խնդիր չի ունեցել Իրանի հետ: Իրանում ապրում են մոտ 200 հազար հայեր, որոնք երկու պատգամավոր ունեն երկրի խորհրդարանում, ապրում են բավական լավ պայմաններում: Հայաստանի անկախացումից և նրա հետ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատվելուց ի վեր Իրանն ամեն ինչ անում է, որպեսզի նրա շրջափակման օղակն [illegible] թուլացնի...

— Հայտնի է, որ ՀՅԴ Հայաստանում գործող ակտիվ անդամներից էին ԱՄՆ, ինչպես նաև Իրանի որոշ քաղաքացիներ: Ելնելով պետության՝ իր քաղաքացիներին պաշտպանելու ընդունված նորմերից, տվյալ իրանահայերի շահերը պաշտպանելու դեպքում արդյոք բացասական անդրադարձներ չեն լինի հայ-իրանական հարաբերություններում:

— Հարցն ունի երկու կողմ: Առաջին դա Հայաստանի ներքին գործն է: Երկրորդ, երբ դա վերաբերում է նաև այլ երկրների քաղաքացիների, ինչպես նշեցիք ԱՄՆ և Իրանի, բնականաբար, երբ Իրանի քաղաքացիները որևէ արարք են թույլ տվել, մեզ դեպք է այդ մասին տեղեկացվի: Ես նոր եմ վերադարձել Երևան և գրեթե անտեղյակ եմ: Բայց, բնականաբար՝ հաշվի առնելով մեր բարեկամական հարաբերությունները, մենք անպայման լրջորեն պիտի դառնանք մեր քաղաքացիների հետ առնչվող անցքերին:

— Հայաստանում անձնական կապեր չե՞ք հաստատել: Ձեր դեսպան նշանակվելուց հետո, ընկած կարճ ժամանակահատվածում:

— Հայ բարեկամներ շատ եմ ունեցել: Դոկտորական տարիներից դեռ հայ ընկերներ ունեմ: Այստեղ էլ շատ լավ բարեկամներ ունեմ և հուսով եմ, որ բարեկամներիս այդ շրջանակն ավելի պիտի ընդլայնվի: Երբ հոգնում եմ աշխատանքից, դուրս եմ գալիս՝ մարդկանց հետ շփվելով հանգստանալու:

— Կարողանո՞ւմ եք ձմեռային Հայաստանի պայմաններում կենցաղավարել:

— Համենայնդեպս, կյանքը գեղեցիկ է: Այս պայմաններում ապրելը, իհարկե, դժվար է, և հենց այդ պատճառով է, որ մեր դեսպանությունն աշխատում է օգնել հայերի բարեկեցության վերականգնմանը:

— Հետևո՞ւմ եք Հայաստանի լրատվական հրապարակումներին:

— Անպայման: Մի բանում եմ համոզված՝ ցանկացած երկրում զարգացման ամենակարևոր հիմքերից մեկը տեղեկատվությունը մարդկանց հասցնելն է և լիարժեք ազատությունը մամուլում: Իրանում հեղափոխությունից հետո օրեցօր ավելի են շատանում լրատվական միջոցները: Միջին հաշվով Իրանում օրական 2 պարբերական է գրանցվում, իսկ գոյատևելուց չի դադարում... որևէ մեկը (200 անուն օրաթերթ կա Իրանում):

Վերջերս մի տեսաժապավեն եմ ստացել, որտեղ նախագահ Ռաֆսանջանին պատասխանում է լրագրողների ցանկացած հարցերի: Երգիծական թերթեր են լույս տեսնում Իրանում, որոնք կարող են անդրադառնալ ցանկացած պաշտոնյայի: Սահմանափակումներ կան միայն գրաքննությունների, վիրավորանքի հանդեպ: Իսկ անպարկեշտությունները բացառվում են: Իրանի մամուլի ներկայացուցիչները ստեղծել են իրենց հատուկ մարմինը և միասնաբար լուծում են ամենատարբեր խնդիրներ՝ կապված լրատվության միջոցների գործունեության հետ: Իրանում պարբերական մամուլի գործիչները հատուկ հարգանք են վայելում: Ես, ի դեպ, Հայաստանում առաջարկել եմ և հիմա էլ չեմ հրաժարվում այդ առաջարկից Իրանի օգնությամբ ստեղծել լրագրողների ասոցիացիա, որը միջոց կլինի նաև զրուցել, բանակցել տարբեր հարցերի շուրջ: Հետաքրքիր է ծանոթանալ նաև լրագրողների տեսակետներին:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

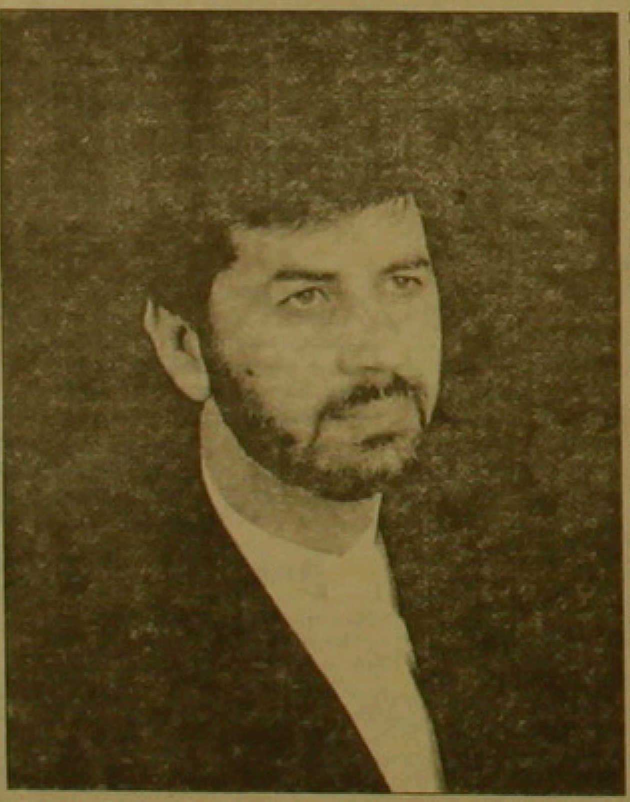

ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

«Նախագահ մը պէտք է իր պաշտօնի բարձրութեան վրայ մնայ»

Փարիզում հրատարակվող ՀՅԴ «Կամք» պաշտոնաթերթը հաղորդում է, որ հունվարի 2-ին Հայաստանի արտ. գործնախարարությունն իր մոտ է հրավիրել ՀՅԴ Բյուրոյի անդամ Աբո Պողիկյանին եւ նրան հայտնել է, որ ջնջվել է նրան տրված բազմակի տարեկան վիզան, որով նա պետք է 24 ժամվա ընթացքում հեռանա Հայաստանից: Լինելով ԱՄՆ-ի քաղաքացի, Աբո Պողիկյանն այդ մասին տեղեկացրել է Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպանատանը: Նա իր ընտանիքի հետ մեկնել է Հայաստանից:

«Կամք» օրաթերթը մանրամասնորեն հաղորդելով նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ՀՅԴ գործունեությունը ժամանակավորապես դադարեցնելու մասին հրամանագրին հաջորդած ՀՅԴ գործիչների ձերբակալությունների մանրամասնությունները, տպագրել է ՀՅԴ Բյուրոյի, ՀՅԴ Հայաստանի ԿԿ-ի, ՀՄԸՄ-ի Կենտրոնական վարչության եւ Համազգայինի կենտրոնական վարչության հաղորդագրություններն ու բողոքի հայտարարությունները, ինչպես նաեւ ՀՅԴ Բյուրոյի անդամ Վահան Հովհաննիսյանի հետ հարցազրույց:

Մի խմբագրականով իր տեսակետն է արտահայտել նաեւ Փարիզի «Աշխարհ» հակադաշնակցական թերթը, որը այսպես է եզրակացնում. «... «Աշխարհ» սկիզբէն դէմ եղած է ՀՅԴ-ի քաղաքականութեան եւ բազմիցս քննադատած է անոր ազգավնաս գործունէութիւնը: Սակայն, ճիշդ է նաեւ, թէ կուսակցութեան մը առկախումը կ'ընայ ոչ-դեմոկրատիին եւ բազմակուսակցական դրութեան: Յուսանք լուրջ ըլլան պատճառները վերոյիշեալ որոշման: Յակառակ պարագային բան մը պիտի պակսի հայրենի կառավարութեան հմայքէն եւ ժողովրդականութենէն»:

Նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսյանի հրամանագրին է անդրադարձել «Յառաջ» անկախ թերթի տնօրէն եւ գլխավոր խմբագիր Արփի Միսաքեանը, որը ի միջի այլոց ասում է. «... անկախ նախագահին կատարած ամբաստանութիւններուն վաւերական կամ ոչ նկարագիրէն՝ ինչ որ ի վիճակի ալ չենք դատելու, բայց աչքի առջեւ տարբեր բան է երեւոյթն է, որ ոչ միայն մտահոգիչ է, այլ նաեւ վտանգաւոր՝ անկախ Հայաստանի մը պարագային համար: Այսօր դաշնակցութիւնը կարգիլվի, վաղը նոյնը կրնայ պատահիլ Ռամկավար կուսակցութեան՝ որուն պաշտօնաթերթը «Ազգ»-ի խմբագրատունը եւ աշխատակիցները քանիցս հարձակման ենթարկուեցան: ... Ես բնաւ չեմ հաւնիր այս որոշումը ...Ըստ ինծի, նման ոճիր մը պէտք չէր որ հանրապետութեան նախագահի մը կողմէ արտասանուած ըլլար: Հանրապետութեան նախագահ մը պէտք է իր պաշտօնի բարձրութեան վրայ մնայ»:

Լոնդոնում ՀՅԴ տեղի մարմնի ներկայացուցիչները տեսակցություն են ունեցել Արմեն Սարգսյանի հետ: Նրանք իրենց բողոքն են հայտնել նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրամանագրի առիթով: Սարգսյանը խոստացել է բողոքը անմիջապես փոխանցել առ որ անկ է:

Ուրուգվահայ 10 կազմակերպություն դատապարտում են ՀՅԴ-ին

Ուրուգվահայ 10 կազմակերպությունների համախմբումը հանդիսացող Բազմամիութենական կազմակերպության անունից ատենապետ Օհան Պոստումյանը հունվարի 3-ին նամակ է հղել ՀՀ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանին եւ խստորեն դատապարտել ՀՅ Դաշնակցության գործունեությունը Հայաստանում: «Խոր ցավով կը տեղեկանանք, գրված է նամակում, որ հայ ժողովուրդի «փրկիչ» կազմակերպութիւնը՝ ՀՅԴաշնակցութիւնը, կրկին անգամ խնդրոյ առարկայ կը դառնէ հայ ժողովուրդի եւ հայրենիքի ապահովութիւնը»: Այնուհետեւ, նշելով, որ ՀՅԴ-ն անցյալում նման գործելակերպով մեծ վնաս է բերել հայությանը եւ «հեռաւոր այս ափերուն մէջ գործարեց եւ մինչեւ այսօր ալ կը շարունակէ գործարել իր ընդդիմադիրները իբրեւ համայնավարներ», Ուրուգվահայ բազմամիութենական կազմակերպության ատենապետը զորակցում է հանրապետության նախագահին, որ «լրջագոյն որոշումով օգտակար կ'ըլլայ նաեւ մեր ժողովուրդը ազատելու նման կուսակցութեան մը ազգակործան գործունէութենէն»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ միջազգային

ՄՈՍԿՎԱ

Ո՞վ է ղեկավարում Կրեմլը

Այս վերնագրի ներքո, մեկնաբան Ալեքսանդր Ստանկին «Ինտերնեշնլ Հերալդ Տրիբյուն» թերթի հունվարի 4-ի համարում անդրադառնալով Չեչնիայի կոնֆլիկտին, գրում է, որ չնայած Ռուսաստանի նախագահը ազատվել է իր մի շարք խորհրդատուներից ու մտերիմներից, նա, այնուամենայնիվ, պահում է ու փաստորեն նախագահական պահակազորի պետ՝ գեներալ Ալեքսանդր Կորժակովին ՊԱԿ-ի նախկին մայորին, որը 1985-ից ի վեր հանդիսանում է նրա թիկնապահը: Նրանց հարաբերությունները այնքան եզակի են, որ ռուսները արդեն սկսել են խոսել Կրեմլի ներսում մի նոր Ռասպուտինի հեղինակավոր գոյության մասին: Ռուսական խմբավորումների բաժանված կառավարության մեջ 44 տարեկան այդ անձնավորությունը համարյա թե մրցակից չունի Ելցինի հետ շփվելու բնագավառում: Նա դարձել է նախագահի աջ ձեռքը: «Կորժակովն ավելի իշխանություն ունի, քան վարչապետը», ասում է Պավել Վոշչանովը, որը մի ժամանակ Ելցինի լրատվական բաժնի պետն էր և հրաժարվել էր իր աշխատանքից 2 տարի առաջ հասարակական գործերին պարոն Կորժակովի անհարկի միջամտությունների պատճառով:

Վերջերս պատահած մի դեպք նույնիսկ հաստատում է այն փաստը, թե երբեմն Կորժակովն այնքան ազատ է զգում իրեն, որ համարձակվում է վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինին խորհուրդներ տալ տնտեսական հարցերի վերաբերյալ: Անցյալ ամիս նա մի նամակ է հղել վարչապետին, որտեղ ռուսաստանյան նավթի, ֆինանսային համակարգին վերջ տալու Համաշխարհային բանկի դիմումին կառավարության համաձայնությունը նա որակել է «բացարձակապես անընդունելի մի քայլ», բացատրելով, որ նման քայլը նավթային օտար ընկերություններին առիթ կտար ավելի մեծ ազդեցություն բանեցնել ռուսաստանյան հումքի վրա: Կառավարությունն անմիջապես վերանայել է իր դիրքորոշումը և հրաժարվել է ՀԲ-ի պահանջներին ընդառաջելուց:

Ճիշտ է, շարունակում է «Հերալդ Տրիբյունի» մեկնաբանը, պարոն Կորժակովն ռուսաստանյան նավթի պաշտոնաթողության հարցում մենակ չէր, բայց նրա միջամտությունն առիթ հանդիսացավ, որ «Իզվեստիա» օրագրի մի ընդարձակ հոդված «Ո՞վ է ղեկավարում երկիրը» խորագրով:

Նախագահ-թիկնապահ կապը «փոխադարձ կախման հարաբերություններ» անվանելով, Պավել Վոշչանովը նշում է, որ «ճիշտ է, Կորժակովը ծառայում է Ելցինին, բայց այնքան տեղեկություն ունի, որ կարող է նաև նրան կործանել»: Չնայած նրա ամենախիստ ննջարանների անգամ հավաստիացնում են, որ նա նվիրված է նախագահին: Ելցինն ինքը նրան համարում է իր ամենահավատարիմ ընկերը: Երբ Ելցինին հեռացրին կուսակցությունից 1988-ին, հիշեցնում է «Հերալդ Տրիբյունի» թղթակիցը, Կորժակովը, ինքնակամ դուրս գալով ՊԱԿ-ից, որոշում է միանալ Ելցինին, նույնիսկ առանց վարձատրության:

«Մինչև օրս էլ նա ինձանից չի հեռանում և ճանապարհորդությունների ժամանակ մենք հաճախ մինչև ուշ գիշեր նստում ենք միասին: Չնայած շատ հասարակ ու պարզ տեսք ունի, նա չափազանց սառն է, ինչ-որ առանձնահատկություն է, որ ամեն դժգոհություններ կարող է անել», գրում է Ելցինը վերջերս հրատարակված ինքնակենսագրական գրքում:

Մոսկվացի թիկնապահը Կարմիր բանակից զորացրվելուց հետո, 1970-ին մտնում է ՊԱԿ-ի 9-րդ բաժանմունքը, որն զբաղվում էր կուսակցության վերնախավի պաշտոնյաների անվտանգության հարցերով: Ծառայել է Աֆղանստանում և հետագա կարգով սացել նաև իրավարանի գլխում: 1992-ին դարձել է գեներալ: Ելցինի խոստովանությամբ, նա է մշակել խորհրդարանի շենքը գրոհելու ծրագիրը 1993-ի հոկտեմբերյան իրադարձությունների օրերին: Այժմ նրա պահակախումբը ինքնուրույն մարմին է, որի կազմում ընդգրկված են ավելի քան չորս հազար հոգի: Այս թիվը նույնքան մեծ է, որքան նախկին կոմունիստ առաջնորդներին հսկող անվտանգության մարմինների ներկայացուցիչների թիվը:

Կորժակովի ձեռքում եղած ամենամեծ խաղաքարտն այն է, որ նա իրազեկ է նույնիսկ ամենագաղտնի տեղեկություններին: Նա ամեն ինչ տեսնում ու լսում է և նույնիսկ կարող է հետևել նախագահի անձնական հեռախոսազրույցներին, գրում է Եվգենիա Ալբացը ՊԱԿ-ի մասին վերջերս հրատարակված իր գրքում: Իսկ հոդվածի վերջում մեջբերված են նախագահի սովորական խորհրդատու Գեորգի Սատարովի խոսքերը, որտեղ նշվում է. «Չեմ կարող պնդել, թե կոնկրետ ինչ է Կորժակովի դերն այժմ, բայց ավելի մեծ է, քան թիկնապահների սովորական դերը»:

ԱՄՆ

Քարտերի նպատակը խաղաղության Նոբելյան մրցանակն է

Անցյալ տարվա դեկտեմբերին ԱՄՆ-ի նախկին նախագահ Ջիմի Քարտերը հաշտարար առաքելությամբ գտնվում էր Բոսնիայում: Իհարկե, նրա 4-օրյա այցը բավարար չեղավ խաղաղության հաստատման համար, բայց արդեն իսկ անժխտելի է, որ Ջիմի Քարտերն աշխարհում խաղաղարար լուրջ գործունեություն է ծավալել: Թեեւ 1970-ական թթ. վերջերին Թեհրանում ամերիկացի պատանդների հետ կապված միջադեպը շատ հետ քաշեց Ջիմի Քարտերի նախագահության տարիներից հետո, հետագա տարիներին Հաիթիում, Հյուսիսային Կորեայում, Սոմալիում, Էրիթրեայում եւ այլուր Քարտերի ծավալած խաղաղարար գործունեությունը նրան դիվանագիտական փայլուն հռչակ բերեց: Նախկին նախագահի գործողությունների հենակետը Ատլանտա քաղաքի բլուրներից մեկի վրա հիմնված «Քարտեր կենտրոնն» է: «Լը Պուէն» հանդեսի տվյալների համաձայն, այդ մասնավոր հաստատության տարեկան բյուջեն կազմում է 16 մլն. դոլլար, իսկ աշխատակիցների թիվը հասնում է 200-ի: Կենտրոնի գլխավոր նպատակն սկզբում մարդասիրական առաքելություններն էին: Բայց շուտով Ջիմի Քարտերը հասկացավ, որ չնայած իր նախագահության տարիներին կրած որոշակի անհաջողություններին, ինքն այնքան հանրածանոթ ու հեղինակավոր գործիչ է, որ կարող է խաղաղության եւ մարդու իրավունքների բնագավառում ԱՄՆ-ի կառավարությունից ավելի արագ գործել: Կենտրոնն սկզբնական շրջանում զբաղվում էր ժողովրդավարության հարցերով: Մասնավորապես Ջիմի Քարտերն անձամբ վերահսկում էր ազատ ընտրությունների անցկացումը 8 նախկին բռնապետություններում, այդ թվում Պանամայում, Նիկարագուայում եւ Հայիթիում: 1987 թ. Հարավաֆրիկյան Հանրապետության հայտնի գործիչ եպիսկոպոս Դեզմոնդ Տուտուի եւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Պերես դե Կուեյարի հետ նա հիմնեց Բանակցությունների միջազգային ցանց: Այդ անկախ կազմակերպությունը ծառայում էր այն կառավարություններին ու շարժումներին, որոնք ձգտում էին հակամարտությունների խաղաղ լուծումներ գտնել: Այդպիսով Քարտերը նպաստեց այն բանին, որ ավարտվի ժամանակավորապես

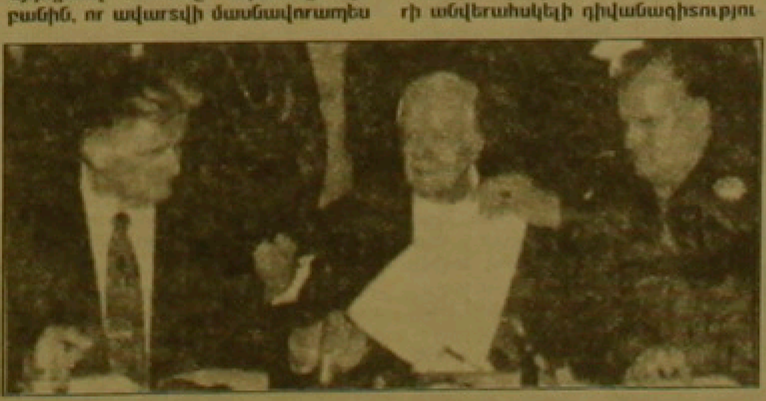

Էրիթրեայում 30 տարի ձգձգված պատերազմը: Նա մասնակցեց նաեւ Լիբերիայի եւ Սուդանի հաշտարար առաքելություններին:

Ջորջ Բուշի նախագահության տարիներին Ջիմի Քարտերի խաղաղարար գործունեությունը բախվեց որոշակի դժվարությունների: Բանը հասավ այնտեղ, որ 1990 թ. Պարսից ծոցի ճգնաժամի ընթացքում Քարտերը փորձեց ընդդիմանալ նախագահ Բուշի վճռականությանը, դաշնակից պետությունների ղեկավարներին առաջարկելով ՄԱԿ-ում չհետեւել ԱՄՆ-ի ռազմաշունչ բանաձեւերին: Բիլ Քլինթոնի օրոք Քարտերի առջեւ նոր հորիզոններ բացվեցին: Մեկ տարվա ընթացքում երեք անգամ Քարտերը էական ծառայություն մատուցեց դեմոկրատների վարչակազմին: Սոմալիում նա կարողացավ վերջ դնել ըմբոստ գեներալ Այդիդի հետ առճակատմանը: Հյուսիսային Կորեայում այդ երկրի միջուկային զենքի կարգավիճակին առնչվող համաձայնագրի կնքման հնարավորություն ստեղծեց: Հայիթիում Քարտերը կարողացավ հասնել խունտայի հեռացմանը:

Սակայն ԱՄՆ-ի վարչակազմի պաշտոնական գծից դուրս գտնվող Քարտերի անվերահսկելի դիվանագիտությունը երբեմն երկրի կառավարությանը դրդել է չնախատեսված զիջումներ անել: Այնպես որ օրերս Սպիտակ տունը ստիպված եղավ «կարգի հրավիրել» Ջիմի Քարտերին, որը բոսնիացի սերբերի ղեկավար Ռադովան Կարաջիչի ներկայությամբ հայտարարել էր. «Ամերիկացի ժողովուրդը չի հասկացել բոսնիացի սերբերին, որոնք խաղաղության են ձգտում»: Բայց նախկին նախագահին այնքան էլ չեն մտահոգում վարչակազմի այդ կշտամբանքները: Նրա խաղաղարար գործունեության իրական նպատակը խաղաղության Նոբելյան մրցանակի նվաճումն է, որը զարմանալիորեն իրեն չէր շնորհվել Քեմփ Դեւիդում իր միջնորդությամբ եգիպտա-իսրայելական հաշտության պայմանագրի կնքումից հետո:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ՔԵՐԻՇՅԱՆԸ

ԲԱԼԿԱՆՆԵՐ

Հունաստան-Ալբանիա. Լարվածությունը նվազում է

Բալկանյան թերակղզում լարվածությունն անսպասելի կերպով թուլացել է: Հունաստանի և Ալբանիայի հակամարտության մեջ վերջինս որոշել է մեղմացնել իր դիրքորոշումը: Ալբանիայում սեպտեմբերին Հունաստանի օգտին լրտեսություն արած լինելու մեղադրանքով դատապարտված հույն հինգ ծառայողներից մեկն ազատ է արձակվել, իսկ մյուս չորսի բանտարկության ժամկետները կրճատվել են: Ընդհանուր «Օմոնիա» խմբի անդամ հինգ անկախականների բանտարկությունը մեծ լարվածություն էր ստեղծել երկու երկրների հարաբերություններում և վերաարծարծել Հյուսիսային Էպիրոսի տարածքային հարցը, որը Հունաստանից անջատվել էր 1912-1913 թթ. Բալկանյան պատերազմի ժամանակ: Այդ տարածքի հույն փոքրամասնության թվաքանակը Տիրանայի տվյալների համաձայն հասնում է 60 հազարի, մինչդեռ Աթենքի տվյալների համաձայն այնտեղ ապրում են 400 հազար հույներ: Մինչեւ օրս հույն ազգայնականները պահանջում են հետ վերադարձնել այդ տարածքը:

Հույն-ալբանական հարաբերություններում վերջերս ծագած լարվածությունը լրջորեն մտահոգել էր արեւմտյան պետությունների ղեկավարներին, քանի որ Բալկանները արդեն համարվում են «վառոդի տակառ», և այնտեղ է անցնում ուղղափառ և մահմեդական աշխարհների սահմանազատիչ գծերից մեկը:

Ալբանացիների բարի կամքի քայլին ի պատասխան Աթենքը վերջերս ավելացրել է Ալբանիային տրվող էլեկտրաէներգիայի ծավալը:

«Լը Պուէն»

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ադրբեջան. Ընդդիմադիր միություն Ալիեւին պաշտոնազրկելու նպատակով

Ըստ ադրբեջանական աղբյուրների հաղորդման, միության մասնակիցների թվում են՝ նախկին նախագահ Այազ Մութալիբովը (որը 1992 թվականի մայիսին ժողովրդական ճակատի կողմից գահընկեց արվելուց հետո ապրում է Մոսկվայում), նախկին վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովը, որը հեռացվել է 1994 թվականի հոկտեմբերի պուտչին մասնակցություն ունենալու պատճառով, պաշտպանության նախկին նախարար Ռահիմ Ղազիեւը եւ Թալիշական այլախոհական շարժման ղեկավար Ալիքրամ Գումբաթովը: Վերջին երկուսը կազմակերպել էին իրենց փախուստը Բաքվի առավել վտանգավոր հանցագործների բանտից, որտեղ իրենց պատիժն էին կրում 1994 թվականի սեպտեմբերի վերջին կատարած պետական հանցագործությունների համար: ՆՏ

Մախաչկալայում, Ստամբուլում եւ Վաշինգտոնում ցույցեր «Ռուսաստանի ագրեսիայի դեմ»

ՄՈՍԿՎԱ, 9 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մախաչկալայի կենտրոնական հրապարակում հավաքված դաղստանցիները բողոքի ցույց կազմակերպեցին «Ռուսաստանի ագրեսիայի» դեմ: «Իրանի ձայն» ռադիոկայանի երեկվա հաղորդման համաձայն ցուցարարները հոչակել են Ռուսաստանի իշխանություններին դատապարտող կարգախոսներ: Ստամբուլի բնակիչները փողոցային երթերով իրենց ցասումն են արտահայտել անմեղ չեչեն ժողովրդի սպանության առնչությամբ, պահանջելով անհապաղ դադարեցնել Չեչնիայի ռմբակոծումները: Բողոքի ցույց է անցկացվել նաեւ Վաշինգտոնում Ռուսաստանի դեսպանատան առջեւ: Ցուցարարները դատապարտել են «Ռուսաստանի անմարդկային քաղաքականությունը»:

ԱՆԿԱՐԱ

Համաշխարհային հրեական դրամագլուխը Թուրքիա՞ է հոսելու

Թուրքական «Միլլիեթ» օրաթերթի դեկտեմբերի 26-ի համարում, լրագրող Մուրաս Սարաեւցյանի մի լրատվության համաձայն, Թուրքիայի գործարար մարդկանցից Նեժիմ Մալքին, ծագումով հրեա, որը զուտ հրեական դրամագլխով հիմնված Թուրքիայի առաջին դրամատան նախագահական աշխատանքներն է ավարտել, հայտարարել է, թե «Համաշխարհային հրեական դրամագլուխը Թուրքիա է հոսեցնելու»: Թուրքիայի նշանավոր «Թունցա տեքստիլ» հաստատության սեփականատեր Նեժիմ Մալքին, պատասխանելով լրագրողի հարցին, ասել է. «Երբ Թուրքիան ժամանակ չկորցնելով անցնի այս ծրագրին, շատ բան է շահելու: Թեեւ հիմնական աշխատանքները նոր ենք ավարտել, արդեն տարբեր երկրների մեծ դրամատերերից (գլխավորապես հրեա) բավական ձեռնտու առաջարկներ ենք ստացել»: Ծագումով հրեա թուրք գործարարը վերջում չի մոռացել նշել, թե այդ հրեական լոբբին և դրամագլուխը միջազգային տարբեր ասպարեզներում կնպաստեն, որ Թուրքիան մեծ համակրանք շահի:

Նեժիմ Մալքիի ոգևորված զառափարի առջեւ խոնարհվում ենք: Նույնիսկ հայերի համար օրինակ կարող է դառնալ նրա ձեռնարկը համաշխարհային հայության դրամագլուխն էլ Թուրքիա հոսեցնելու առումով: Սակայն, կարծում ենք, հիշյալ սրտոտը շատ է ուշացել:

Բ. Հ. Ա.

Չիլլեր. Թուրքիայի սահմանադրությունը պետք է փոփոխվի

Թուրքիայի վարչապետ Չիլլերը հայտարարել է, թե երկրի սահմանադրությունը պետք է փոփոխվի և այն հետագա հետեւանքներ կունենա:

Ըստ BBC ռադիոկայանի հունվարի 9-ի հաղորդման, նախատեսվում է Թուրքիայում վերացնել խոսքի ազատության սահմանափակումները, որոնք թուրքական իշխանությունների կողմից օգտագործվում էին քրդական անկախության շարժումը ճնշելու: Սահմանադրությունը փոփոխելու համար անհրաժեշտ է, որ դրա օգտին քվեարկի խորհրդարանի պատգամավորների առնվազն երկու երրորդը:

Կուսակցություններից շատերը արդեն հայտարարել են, թե իրենք կպաշտպանեն սահմանադրության մեջ պարզումներ մտցնելը: Մարդու իրավունքների սահմանափակումները խոչընդոտ են եղել Եվրոպական միության անդամ երկրների հետ Թուրքիայի առեւտրական հարաբերությունների զարգացման ճանապարհին:

Վերջերս Եվրոպական միությունը կոչ արեց Թուրքիային բանտերից ազատ արձակել երկրի խորհրդարանի 8 քուրդ պատգամավորների, որոնք դատապարտվել էին բանտարկության քուրդ անջատողականներին աջակցած լինելու մեղադրանքով:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Տարվա ցուցահանդեսային հաղթարշավում վերջինը

Երեւանի Նկարչի տանը բացվել է «Աբստրակցիոնիզմը Հայաստանում» հետահայաց ցուցադրությունը

Շնորհիվ գեղարվեստական ժամանակի պահանջի եւ մասամբ համապատասխան մարմինների ակտիվ գործունեության, 1994-ին նոր թափ ստացան ամենատարբեր մշակութային նախաձեռնությունները, ինչը եւ արտահայտվեց բազմազան ցուցահանդեսների, կինոփառատոնների, «Մշակութային աշուն» գրական մարաթոնի, նոր բեմականացումների եւ այլ միջոցառումների ձեւով: Այս ամենի հետ մեկտեղ առկա են հաջողություններ միջազգային ասպարեզում (հատկապես Վահե Շահվերդյանի ղեկավարությամբ Վանաձորի թատրոնի հյուրախաղերը Ստրասբուրգում): Անցած տարին նաեւ վկայեց այն մասին, որ մշակույթը հետզհետե զերծվում է պետական հովանավորությունից, ուր ակնառու արտացոլվում է գրողների եւ թատերական գործիչների միություններում, այլ կազմակերպություններում տիրող ճգնաժամային իրավիճակը: Այդուհանդերձ, այն լիցքը, որով զուգացել է մշակութային կյանքը, խոստանում է չնվազել նաեւ այս տարի, առավել եւս, որ 1995-ին համաշխարհային կինեմատոգրաֆը նշում է իր 100-ամյակը, գործնական ուժ են ստանում Հայաստանի եւ Ռուսաստանի մշակույթի ֆոնդերի պայմանավորվածությունները, ինչպես նաեւ ակնկալվում են նոր հաջողություններ միջազգային ասպարեզում հատկապես կատարողական արվեստի բնագավառում:

Այս տարվա մշակութային առաջին միջոցառումներից է Երեւանի Նկարչի տան սրահներում բացված «Աբստրակցիոնիզմը Հայաստանում» խորագրով ցուցահանդեսը, որ ներկայացված են ավագ սերնդի եւ երիտասարդ նկարիչների շուրջ տասնյակից ավելի աշխատանքներ, որոնք պարզորոշ արտացոլում են Հայաստանում վերիվերյալ նկարչական ոճի զարգացման պատկերը:

Բորբոքված երեւակայությունը ունակ է իմաստավորել նույնիսկ անբովանդակ կոչվող երեւույթները եւ իրականությունը: Այս պարագայում նրբանկատ արվեստասերը կարող է յուրովի ընկալել եւ ներդաշնություն գտնել Համբեց Հովսեփյանի միագույն կամ Վան Խաչատուրի ուրվանկարչական պատկերներում: Պարտադիր չէ երջագայել աշխարհով մեկ հասկանալու համար Սեյրան Խաթլամաջյանի կենդանի կտավները. նրանցում պատկերված է Հայաստանը, նրա նախալեռը, այն էլ ամառվա տապին: Աբստրակցիոնիզմի ակունքներում կանգնած Սեյրան Խաթլամաջյանի եւ Արկադի Բաղդասարյանի (Արկո) գործերը գրավիչ են նաեւ նրանցում ընդգրկված լարվածությամբ եւ այդ ընդգրկմամբ ներծծված են նրանց նույնիսկ ավելի ազատ ժամանակներում ստեղծված գործերը:

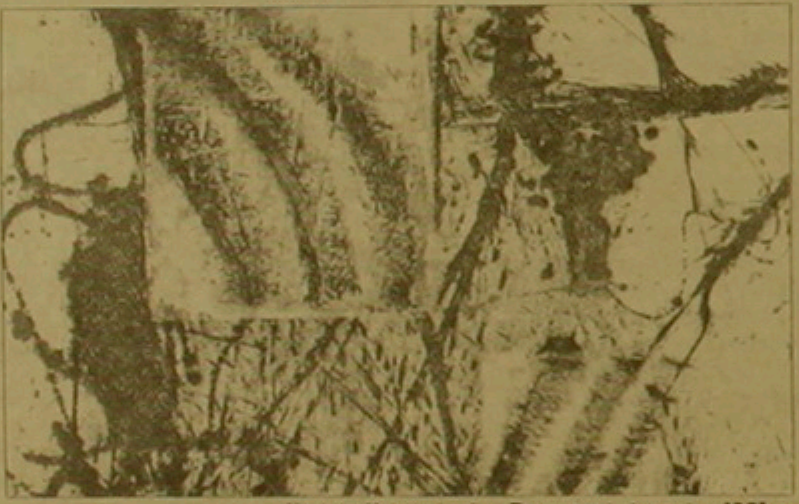
Սամվել Ստեփանյան. «Պաշտպանված քար». 1991 թ.

Երիտասարդ սերնդի նկարիչների աշխատանքներում (Մկրտիչ Մաթեւոսյան, Գոհար Մանոյան եւ այլն) արդեն առկա է արտաքին ազատություն, ինչ վերաբերում է ներքին անկաշկանդվածությանը, ապա դրա մասին ամեն ոք կարող է կառուցել իր սեփական ենթադրությունները:

Բոլոր դեպքերում, մոդեռն կերպարվեստը եւ հատկապես աբստրակցիոնիզմը (այն էլ Հայաստանում) հասցեագրված չէ լայն հասարակայնությանը: Այդուհանդերձ, ժամանակակից արվեստը թող եւ հատվածաբար, արդեն վաղուց թափանցել է մեր կողմերը եւ որոշ հեղինակների գործերում (նույն Խաթլամաջյան) ստացել է նոր հնչեղություն, էլ ավելի հարստացնելով մեր ազգային մշակույթը:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

«Սինա. Ցտեսություն հանուն խաղաղության»

Աննախադեպ օրինակ ծառայելով, Իսրայելը Եգիպտոսին է վերադարձնում թերակղզում պեղված գանձերը

Սինայի թերակղզում իսրայելցիների կողմից հայտնաբերված հնագիտական մեծ արժեք ներկայացնող գանձերի փոխադրումը Եգիպտոս եւ դրանց հանձնումը իրենց իսկական տերերին, պատմական աննախադեպ երեւույթ է անվանում Թայմի մշակույթի բաժնի թղթակիցը հանդեսի դեկտեմբերի 19-ի համարում զետեղված հոդվածում:

«Սա խիստ օրինակելի քայլ է, եւ մենք պիտի ուզենայինք, որ ուրիշները եւս, աշխարհի այլ վայրերում հետեւեն դրան», ասում է եգիպտական հնությունների կազմակերպության Հյուսիսային Սինայի բաժնի պատասխանատու Մուհամմեդ Աբդել Մակսուդը: Նման երեւույթի իրագործման ճանապարհը հարթվեց այն բանից հետո, երբ 1979-ին Իսրայելի եւ Եգիպտոսի միջեւ ստորագրվեց խաղաղության պայմանագիրը: Մինչ իսրայելական զորքերը սկսեցին նահանջել Սինայից, հնագետները շարունակեցին իրենց պեղումներն այնտեղ, մինչեւ որ 1992-ին «սառույցը կոտրված» համարելով, Իսրայելի արտգործնախարար Շիմոն Պերեսն այցելեց Եգիպտոս եւ իմացավ, որ եգիպտական կառավարությունը դժգոհ է այն բանից, որ թերակղզում հայտնաբերված իրերի փոխադրումն անընդհատ ձգձգվում է: Նա անմիջապես կարգադրեց, որ անհրաժեշտ գումարը տրամադրվի (1 միլիոն դոլար), եւ 1993-ի գարնանից մաս առ մաս դրանք փոխադրվում են Եգիպտոս: Վերջին առաքումը տեղի է ունեցել 1994-ի դեկտեմբերի 28-ին:

1967 թվին սկսված արաբա-իսրայելական պատերազմի որպես անմիջական հետեւանք, Իսրայելը գրավել էր Սինայի թերակղզին, եւ 15 երկար տարիների ընթացքում իսրայելցի հնագետները Դեյվիդ Իլանի գլխավորությամբ պեղումներ են կատարել՝ իրենց իսկ խոստովանությամբ, «աշխարհի այդ ամենահանդարտ ու ամենագեղեցիկ վայրում»: Չէ՞ որ հենց այդ տարածքում են տեղի ունեցել Ավետարանում նկարագրված գլխավոր իրադարձություններից շատերը, այդ թվում՝ տասը պատվիրանների ընդունումը Մովսեսի կողմից: Սինայի 60 հազար կմ ավազուտ եւ խոպան տարածության ընդերքից նրանք դուրս են բերել մ.թ.ա. 4000 թվականից մինչեւ մ.թ. 1400 թվականն ընկած ժամանակահատվածի նաբաթական, հռոմեական եւ մամլուքյան շրջաններին պատկանող մեծ քանակությամբ արժեքավոր գտածոներ: Դրանք Երուսաղեմից Կահիրե են տեղափոխվել ավտոշարասյուներով:

Նախքան տեղափոխությունը, այնուամենայնիվ, Իսրայելի թանգարանների ներկայացուցիչներին իրավունք է ընձեռվել տեսնելու պեղումներից դուրս բերված իրերը: Դրանք Իսրայելի պատմության թանգարանում ցուցադրվել են «Սինա. ցտեսություն հանուն խաղաղության» ընդհանուր վերնագրի ներքո: Շեշտելով երեւույթի եզակի բնույթը, Թայմի արվեստի մեկնաբանը ընթերցողներին հիշեցնում է, որ ավելի հաճախ պեղված հնությունները մնում են որպես գրավող ժողովրդի սեփականություն: Եւ որպես ցայտուն օրինակ, նա բերում է էլգինյան կոչվող հունական մարմարակերտ արձանները, որոնք թուրքերի կողմից Աթենքի օկուպացման օրերին (վաղ 1800-ական թթ.) Անգլիա են փոխադրվել լորդ Էլգինի (1766-1841) կողմից, եւ կառավարության կողմից գնվելով ի պահ դրվել Բրիտանական թանգարանում: Դրանք վերադարձնելու հունական կառավարության բազմակի դիմումները զուր մնացել են անհետեւանք:

Սինայի հնությունները վերադարձնելու հարցում առանձնապես մեծ դժվարություններ չեն հարուցվել, նշում է Թայմը, քանի որ Իսրայելը Հաագայի 1954 թվի մշակութային ունեցվածքի պահպանության հուշագրի ստորագրողներից է եւ պարտավորված էր այդ քայլին դիմելու, չնայած նույն պարտավորությունը չի զգում Արեւմտյան ափի նկատմամբ, որն ընդգրկում է Արեւելյան Երուսաղեմը: Պաղեստինցիները այն ցանկանում են դարձնել իրենց նորաստեղծ պետության մայրաքաղաքը եւ պահանջում են իրենց հսկողությունը սահմանել 2000-ամյա հնություն ունեցող այն գուցրոնների նկատմամբ, որոնք այժմ գտնվում են տեղի Ռոքֆելլերի թանգարանում:

Պատրաստեց
ՏԻԳՐԱՆ ՕՀԱՆՋԱՆՅԱՆԸ

ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐ

Քարվաճառյան խաչքար՝ կանգնեցված 916 թվականին

1980 թվականից ի վեր ու հատկապես 1993-ի հունիսից սկսած ազատագրված Քարվաճառի շրջանի տարածքը (Քյալբաջարը՝ դեռեւս 1411 թ.-ից հայ մատենագրության մեջ հիշատակված Քարվաճառ գյուղի թուրքերենով աղավաղված ձեւն է) ենթարկվեց հանգամանալից հետազոտման: Ի թիվս հայտնաբերված բազմաթիվ խաչքարերի, Քարվաճառում հայտնաբերվեց 916 թվականի արձանագրությամբ մի փոքրաչափ խաչքար: Այն կերտված է սպիտակ կրաքարից եւ ունի 28,5x19,0x4,5 սմ չափեր: Եռանկյունաձեւ ունի վեց տողանոց լավ պահպանված թվակիր արձանագրություն: Խաչքարը շրջկենտրոնի թանգարան է փոխադրվել 1965 թվականի նոյեմբերի 4-ին: Ցավոք, հնարավոր չեղավ պարզել, թե շրջանի ո՞ր հնավայրից է տեղափոխվել այստեղ: Թանգարանում այն պահվել է 28 տարի՝ այցելուներին ադրբեջաներեն ու ռուսերեն մակագրությամբ ներկայացվելով իբրեւ «աղվանական խաչդաշ»:

Խաչքարի արձանագրությունն սկսվում է այսպես.

ԿԿԵ (365+551=916) թուականութեանս հայոց, որ եղեւ ա(ստուա)ծ ընահաւոր արարացե...

Վերջին երկու տողերի իմաստը գրեթե անհասկանալի է: Հարդարանքի մասով խաչքարը թեեւ գեղարվեստական է, բայց այնուամենայնիվ բացառիկ լուծումներ չունի, հետեւաբար այն նախ եւ առաջ արժեք է ներկայացնում պատմական առումով: Հիշեցնենք, որ առ այսօր հայտնի բոլոր թվագրված խաչքարերից ամենահինը 876 թվականից է (հայտնաբերված է մեր կողմից՝ Արարատի շրջանի Զորաքան գյուղատեղիից): Նրանից ընդամենը 40 տարով է կրտսեր Քարվաճառից հայտնաբերված այս խաչքարը:

ՍԱՄՎԵԼ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

Նոր թերթ՝ «Հանդիպում»

Հունվարի 1-ին Երեւանում լույս տեսավ նոր պարբերաթերթ «Հանդիպում» անունով, որը նպատակ ունի լուսաբանելու հայ հոգեւոր, կրթական, մշակութային կյանքը, միեւնույն ժամանակ ընթերցողներին ներկայացնելով նաեւ համամարդկային արժեքներ: Թերթի առաջին համարում իրար հանդիպումներ են. Գոհար Գասպարյան, Լուիս Ճգնավորյան, Արարատյան Հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գարեգին Արքեպիսկոպոս Ներսիսյան, գրողներ Խաժակ Գյուլնազարյան, Հայկ Խաչատրյան, Արամայիս Սահակյան եւ այլք: Թերթը լույս է տեսնելու ամիսը 3 անգամ, 2000 օրինակով, գինը՝ 30 դրամ, խմբագրակազմում ընդամենը 3 հոգի են, գլխավոր խմբագիրը Լյուդվիգ Կարապետյանն է, որը նախկինում «Դպրություն» թերթի խմբագիրն էր: Ըստ լուրերի, այժմ «Դպրություն» թերթի նոր խմբագիր է նշանակվել «Երկիր» թերթի նախկին աշխատակիցներից Արմինե Օհանյանը, որի ամուսինը, դարձյալ նույն աղբյուրների համաձայն, կրթության նոր նախարար Ալեքս Բլեյանի մերձավոր ընկերներից է:

Լ. Գ.

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Դասը դուռ է նաեւ

Հինգերորդ դարից դպրությամբ կարեւորված հայ մարդու համար [illegible] «ազգային դպրոց» կոչվածը: Ուսուցիչների գործադուլային պահանջը ալիքվում-մարում է, նախարարներ են փոխվում, նրանց հետ նաեւ ամենատարբեր ծրագրեր, բայց դպրոցի խնդիրը մնում է առկախ: Ո՞րն է ելքը փակուղուց: Այս մտահոգությամբ որոշեցինք հանդիպել հանրապետության վաստակավոր ուսուցիչ, [illegible] ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՆԱՎԱՍԱՐԴՅԱՆԻՆ, որը ոչ միայն երկարամյա ուսուցչություն է արել դպրոցում, այլեւ հանրապետության տարբեր շրջաններում կազմակերպել է կրթական գործը (1949-55-ին եղել է Ապարանի շրջլուսբաժնի վարիչ, 1956-65-ին՝ Երեւանի Շահումյանի շրջլուսբաժնի վարիչ, 1982-93-ին հայկական մանկավարժական ընկերության, ապա՝ հայ ուսուցիչների միության Երեւանի քաղաքային բաժանմունքի նախագահ):

«Ողջ կյանքս կապված է եղել հայ դպրոցի հետ: Վայելել եմ նրա բարգավաճման սկզբնական տարիները ու [illegible] լինելով, գավառ, եւ դպրոցի [illegible] անկումը: 30-ականներից 70-ականների դպրոցը մնաց իմ աշակերտներիս ու գործընկերներիս հիշողության մեջ իբրեւ անդարձ կորուստ, որ գերիշխողը սերն էր ու անմնացորդ նվիրումը գործին, որի չափանիշը գիտելիքն էր ու բարոյական նկարագիրը ուսուցչի ու աշակերտի: Կանոնակարգված ծրագրերը, չնայած որոշակի սահմանափակումների, նպաստում էին գիտելիքների հաջորդական կուտակմանը: Նույն կանոնակարգված ծրագրերի պայմաններում էլ ստեղծագործող ուսուցիչներին հաջողվում էր կենդանացնել նյութը: Երեւի թե վերջնականապես խարխլեց դպրոցի հիմքերը ռեֆորմիստություն կոչվող գրքերի համառոտ չափերի հասած երեւույթը, որի հետեւանքից [illegible]: Ինչեւէ, [illegible] Հայաստանում [illegible] անցնելիք ճանապարհի մասին: Ինչի՞ց սկսել. վերադարձնել դպրոցին իր [illegible] մշակելիս գտնենք անցյալին մերվող եզրերը: Հիմքերի հիմքը պահենք գիտելիքների հեղինակությունը: Չմոռանանք նաեւ, որ տնտեսական ծայրահեղ վատ պայմաններում, դրանից կախված ծայրահեղ վիճակը կարող են փոխել ցանկացած լավագույն ծրագրի հունը, բարու հետ երեւան բերել նաեւ չարի ծաղիկներ:

Մտածում եմ խոսվող վճարովի ուսուցման գաղափարի շուրջ: Մասնակիորեն լավացնելով ուսուցչի սոցիալական վիճակը, չի՞ դնի այն արդյոք դպրոցը համայնքից կախյալ վիճակի մեջ, եթե բացակայի պետական պաշտոն հովանավորությունը եւ կգտնվի՞ արդյոք պետականի եւ մասնավորի միջեւ համապատասխան հարաբերությունը: Արդյո՞ք ծառացող նման բոլոր հարցերը կարիք չունեն համընդհանուր քննարկման մանկավարժների, հոգեբանների, սոցիոլոգների, տնտեսագետների, ֆինանսիստների կողմից՝ ի նկատի առնելով հարցի հույժ կարեւորությունը: Չնայած որ այս ամենի մեջ որոշիչը կլինի մարդու այսպես կոչված պետական պաշտոնի անկայունությունն է. կլինի այդ պաշտոնը, կլինի եւ դպրոցը:

Կուզենայի հիշեցնել աշխարհիկ Ռաֆֆի Էմինյանի խոսքերը, որ հետեւյալն են. «Դասը դուռ է, [illegible]»: [illegible]

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ
Մարզական

ԵՒՐՈՊԱ-96

Հայաստանի հավաքականի մրցակիցների ճամբարում

«Կարմիր սատանաները» դժոխքում

Բելգիայի հավաքականի ծանր օրերը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

«Սատանաները դժոխքում», այսպես էին վերնագրել բելգիական թերթերից շատերը իրենց երկրի հավաքականի «Կարմիր սատանաների» 1-4 հաշվով ծանր պարտությունը Եվրոպայի առաջնության խմբային մրցաշարում Իսպանիայի հավաքականից, այն էլ սեփական հարկի տակ: Հիմա բելգիական թերթերը և լրագրողները պահանջում են հավաքականի գլխավոր մարզիչ Պոլ Վան Հիմստի հրաժարականը: Նրանք հիշեցնում են, որ վերջին ծանր պարտությունը Բրյուսելում եղել է 1960 թ. նոյեմբերի 2-ին, երբ Բելգիայի հավաքականը նույն 1-4 հաշվով զիջել է Հոլանդիայի հավաքականին: 34 տարի անց նույնը կրկնվեց Բրյուսելում 1994 թ. դեկտեմբերի 17-ին, երբ մրցավարն ազդարարեց Բելգիա-Իսպանիա խաղի ավարտը: Բելգիայի հավաքականի առաջատար և փորձառու խաղացողներից մեկը՝ Ֆրանկի Վան դեր Էլստը լրագրողներին հայտարարեց. «Ժամանակն սպառվել է. 10 տարի շարունակ խաղացի հավաքականում: Հիմա եկել է պահը, որ ցանկս հանձնեմ փոխարինողներին: Ես նրանց սրտանց մաղթում եմ այն հաջողությունները, որ ինքս ունեցա հավաքականում»: Դեռ մինչև բրյուսելյան «ողբերգությունը», նոյեմբերի 17-ին, երբ Բելգիայի հավաքականը Դանիայում Եվրոպայի առաջնության ընտրական փուլի խմբային մրցաշարի 3-րդ տուրում 1-3 հաշվով զիջեց Եվրոպայի չեմպիոնին, Վան դեր Էլստը ուզում էր վերջնականապես հրաժեշտ տալ երկրի գլխավոր թիմին: Դանիայում Լաուդրուպը ծիծաղել էր Վան դեր Էլստի վրա նրա տարիքի համար: Հիշեցնենք, որ անվանի ֆուտբոլիստը 34 տարեկան է: Բելգիա-Իսպանիա խաղի ժամանակ Բրյուսելում հավաքված 25 հազար մարզասերներ պահանջում էին փոխարինել Վան դեր Էլստին Վալեմ ազգանունով երիտասարդ խաղացողով: Դանիայից և Իսպանիայից կրած պարտություններից հետո հավանաբար Բելգիայի հավաքականի համար փակվեց Անգլիայում կայանալիք «Եվրոպա-96-ի» ճանապարհը: Մեկ հաղթանակով Հայաստանի դեմ (2-0), մեկ խաղաղ արդյունքով Մակեդոնիայի դեմ (1-1) և 2 պարտություններով Կոպենհագենում ու Բրյուսելում, Բելգիայի հավաքականը դադարել է այն ուժեղ թիմը լինել, որ 1986 թ. աշխարհի առաջնությունում գրավել էր պատվավոր 4-րդ տեղը: Երբ Բելգիայի հավաքականի դարպասապահ Պրյուդոմը չլիներ, որն ԱՄՆ-ի աշխարհի առաջնությունում լավագույն դարպասապահ ճանաչվեց, հավանաբար բելգիացիները Իսպանիայի հավաքականի հետ խաղում սեփական դարպասում ընդունեին լրացուցիչ 3-4 գնդակ: Առայժմ Պոլ Վան Հիմստը չի ուզում հրաժարվել: Նա հայտարարեց. «Մենք չենք կարող արագորեն մի նոր թիմ ստեղծել: Երբ մաթեմատիկական հաշվարկներով դեռ դուրս չենք մնացել «Եվրոպա-96-ից», այնուամենայնիվ լավ ճանապարհ չենք բռնել: Չնայած այդ ամենին, ուզում եմ պայքարել և մեր բախտը փորձել մինչև վերջ, երբ իհարկե մնամ հավաքականի ղեկին»: Մինչ այդ բելգիական թերթերը, հարցումներ անցկացնելով իրենց ընթերցողների հետ, զանազան պատասխաններ ստացան, որ Պոլ Վան Հիմստը պետք է անպայման լքի հավաքականը: Ինչ խոսք, բոլոր մեղքերը չպետք է բարդել մարզչին: Հանուն ճշմարտության պետք է խոստովանել, որ Բելգիայի հավաքականը տագնապալի շրջան է ապրում կապված խաղացողների հետ: Այսպես, Վիլմոտսը դուրս է փակվել հավաքականի առջև, Վեբերը նույնպես («Ազգը» գրել է վերջինիս մասին): Բրազիլացի Լուիս Օլիվեյրա Բառոզոն, որը արագորեն բելգիական հպատակություն ստացավ հավաքականում խաղալու համար և մասնակցեց Բելգիա-Հայաստան խմբային մրցաշարի առաջին խաղին, իր անձնական խնդիրներն ունի: Նա անընդհատ երկմտանքի մեջ է. մեկ ուզում է խաղալ հավաքականում, մեկ ոչ: Երևի դա է պատճառը, որ Պոլ Վան Հիմստը նրան չհրավիրեց Իսպանիայի հավաքականի հետ խաղին: Նիլիսը նույնպես չի ուզում հավաքական վերադառնալ: Բայց ըստ մասնագետների Պոլ Վան Հիմստը մեղավոր է այնքանով, որ չի կարողանում լեզու գտնել ու հետաքրքրել հավաքականի թեկնածուներին: Ըստ երևույթին «Կարմիր սատանաների» անհաջողությունների ամենամեծ պատճառն այն է, որ հակառակ կապ չկա խաղացողների և մարզչի միջև: Խնդիրն այն մակարդակին է հասել, որ վերջերս հավաքականի առաջատար խաղացողներից մեկը՝ «Նյուկասլի» աստղ Ֆիլիպ Ալբերտը հայտարարել է, որ ուզում է հավաքականի թեկնածու ֆուտբոլիստների միություն ստեղծել, որտեղ բանակցություններ վարի Պոլ Վան Հիմստի հետ և պաշտպանի խաղացողների իրավունքները: Աշխարհի վերջին առաջնության աստղերից մեկը՝ Ֆիլիպ Ալբերտը բացեիբաց դատապարտում է Պոլ Վան Հիմստի տակտիկան, հայտարարելով. «Մենք՝ Բելգիայի հավաքականի խաղացողներս ամեն անգամ համակերպվում ենք մրցակիցների խաղաոճին և գնալով մոռանում ենք մեր սեփական լավագույն արժանիքները»: «Իմ դուռը բաց է ամեն տեսակի խոսակցությունների համար», հայտարարում է Պոլ Վան Հիմստը: Բայց հավանաբար Բելգիայի հավաքականի ճանապարհը դեպի «Եվրոպա-96» արդեն փակվել է: Այն, որ 1994 թ. սեպտեմբերի 8-ին բելգիական թերթերը Բելգիա-Հայաստան խաղի առթիվ գրեցին, որ «Կարմիր սատանաները» լավ չխաղացին, ըստ երևույթին ճշմարտություն է: Այնպես որ կարծիքը, թե Հայաստանի հավաքականը, չնայած պարտությանը Բելգիայի թիմի դեմ, վատ չխաղաց, կասկածելի է, քանի որ, ինչպես ցույց տվեցին հետագա իրադարձությունները, ֆուտբոլային մեծ ավանդույթներ ունեցող եվրոպական այդ երկրի հավաքականը հիմա խոր հիվանդ է:

2-րդ ընտրական խմբի մրցաշարային աղյուսակը

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Իսպանիա	4	4	0	0	11-2	12
2. Մակեդոնիա	4	1	2	1	5-4	5
3. Դանիա	3	1	1	1	4-5	4
4. Կիպրոս	4	1	1	2	3-5	4
5. Բելգիա	4	1	1	2	5-8	4
6. Հայաստան	3	0	1	2	0-4	1

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Արևելյան Գերմանիայի մարզիկները արգելված դեղորայք են օգտագործել

Անցյալ տարվա գերմանական «Բեռլիներ ցայտունգ» օրաթերթը տարածել էր այն լուրը, որ Արևելյան Գերմանիայի գաղտնի ոստիկանությունը՝ Շտազին ունի փաստաթղթեր այն մասին, որ Արևելյան Գերմանիայի նախկին հայտնի լողորդուհի Քրիստին Օտտոն, որը սեուլյան օլիմպիադայում նվաճել է 6

ոսկե մեդալ, գործածել է արգելված դեղորայքներ, որոնք մեծապես տարածված էին Արևելյան Գերմանիայում: Շտազիի փաստաթղթերում նշվում է նաև ուրիշ չեմպիոնուհիների անուններ՝ Դանիելա Հունգեր, Դեգմար Հասե, Հեյկե Ֆրիդրիխ: Նրանք, ըստ գաղտնի ոստիկանության փաստաթղթերի, Բոննում կայանալիք Եվրոպայի առաջնությունից առաջ բժշկական ստուգման էին ենթարկվել, և պարզվել է, որ բոլորի արյան մեջ տեստոստերոնի շատ մեծ տոկոսներ էին պարունակվում, որը սովորաբար տրվում է տղամարդկանց: Ըստ այդ տվյալների, Քրիստին Օտտոյի արյունը պարունակում էր 17 տոկոս տեստոստերոն: Այդ այն դեպքում, որ մարդկանց 95 տոկոսի մոտ տեստոստերոնը կազմում է ընդամենը 1 տոկոս: Մարզական աշխարհում այդ դեղորայքի արգելման սահմանը կազմում է 6 տոկոս: Հիշեցնենք, որ վերջերս աշխարհի չեմպիոնուհի չինացի լողորդուհի Յանգը «բռնվեց» 8 տոկոս տեստոստերոնով առաջին քննության ժամանակ և 15 տոկոսով՝ 2-րդ քննությամբ: 2-րդ քննությունը կատարվեց փաստը ստույգ ապացուցելու համար: Վերջերս լողի աշխարհի ամերիկյան հայտնի ամսաթերթը հաստատեց նույն մեղադրանքները Քրիստին Օտտոյի և նրա ընկերուհիների վերաբերյալ: Ըստ մասնագետների, Արևելյան Գերմանիայի մարզիկները սիստեմատիկորեն օգտագործում էին արգելված դեղորայքները մարզական մեդալներ նվաճելու համար, որ դարձել էին «պաշտոնական» մեդալներ:

Այսօր Միացյալ Գերմանիայում Քրիստին Օտտոն, որը թողել է մեծ սպորտը, դարձել է հեռուստակայաններից մեկի մարզական մեկնաբանը: Ըստ երևույթին հիմա անկարելի է նրան զրկել մեդալներից, քանի որ Արևելյան Գերմանիան այլևս գոյություն չունի, և, բացի այդ, եթե Օտտոյի մեդալները ետ առնվեն, ապա պետք է ետ առնվեն նաև հարյուրավոր, նույնիսկ հազարավոր ուրիշ մարզիկների մեդալներ, ինչը անկարելի է:

ՖԻՖԱ

Փոփոխություններ ֆուտբոլային օրենքներում

Այս տարի ֆուտբոլի աշխարհի վերջին առաջնությունը, ինչպես հայտնի է, 1998 թ. կայանալու է Ֆրանսիայում: Հնարավոր է, որ եզրափակիչ հանդիպումն անցկացվի ոչ թե կիրակի, ինչպես միշտ արվում է, այլ երեքշաբթի օրը: Խնդիրն այն է, որ կազմկոմիտեի նախագահը, անվանի ֆուտբոլիստ Միշել Պլատինին ուզում է, որ աշխարհի առաջնության վճռական հանդիպումը տեղի ունենա Ֆրանսիայի ազգային տոնի օրը՝ հուլիսի 14-ին: 1789 թ. հուլիսի 14-ին ֆրանսիացիները հեղափոխական կատարելով գլխատեցին Ֆրանսիայի թագավոր Լուի 16-ին, դրանով վերջ դնելով միապետությանը: «Մենք մտածում ենք այդ մասին: Կարևորն այն է, որ աշխարհում ցանկացած մարդ կարողանա դիտել եզրափակիչ խաղը», ասաց ՖԻՖԱ-ի նախագահ Ժոաո Ավելանժը: «ՖԻՖԱ-ի Ցյուրիխի գրասենյակը ստացել է բազմահազար նամակներ, որոնց հեղինակների 80 տոկոսը մեզ շնորհավորում են աշխարհի վերջին առաջնության հաջող կազմակերպման համար: Մնացած 20 տոկոսը հասկանալի դժգոհ է այն բանի համար, որ եզրափակիչ խաղի ելքը որոշվեց 11-մետրանոց հարվածներով», ավելացրեց ՖԻՖԱ-ի գլխավոր քարտուղար Ժոզեֆ Բլատերը: 1995 թ. մարտի 5-ին Շոտլանդիայում ֆուտբոլի միջազգային ֆեդերացիան պետք է կարևոր մի խորհրդակցություն ունենա, որտեղ հավանաբար պետք է հաստատվեն ֆուտբոլի վերաբերյալ կարևոր երկու փոփոխություններ: Առաջինը վերաբերում է նրան, որ երբ գնդակը դուրս է գալիս եզրից, ապա պետք է խաղադաշտ մտցվի ոչ թե ձեռքով, այլ ոտքով: Այս օրենքն արդեն փորձություն է անցնում Անգլիայում, Հունգարիայում և Բելգիայում: Ֆուտբոլային օրենքներում մյուս նորությունն այն է, որ եզրային մրցավարներին պետք է սուլիչներ տրվեն, որով նրանք կկարողանան հեշտությամբ գլխավոր մրցավարի ուշադրությունը գրավել խաղային որևէ իրավիճակի վրա: Այս նորությունը արդեն կիրառվում է Շվեյցարիայում:

Գ. Ա.

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ

Անգլիացիների անսովոր հաճույքները

Անգլիացիներն իսկապես զարմանալի են, և նրանց ճաշակներն ու հաճույքները հետաքրքրում, ավելի շուտ գրգռում են ողջ Եվրոպան:

Վերջին նորությունը, որ անգլիացիները հնարել են, այն է, որ մարզական խոշոր հանդիպումների ժամանակ մեծ թվով հանդիսականների ներկայությամբ մի քանի երիտասարդներ իրար հետ դրամով մրցում են՝ մարզադաշտի տարածքն անցնելով ամբողջովին մերկ: Հաղթողը նա է լինում, ով ոստիկանների ձեռքը չի ընկնում:

Վերջերս այս «մարզաձևի» մի հայտնի «չեմպիոն»՝ Մարկ Ռոբերտս անունով, «Էվերտոն»-«Լիվերպուլ» ֆուտբոլային խաղի ժամանակ ուզեց մերկ «տարազով» կտրել դաշտը: Բայց նրա փորձն անհաջողության մատնվեց: Ոստիկանները, նրա վազքը կիսատ թողնելով, բռնեցին:

Մարկ Ռոբերտսը պետք է վճարի 150 ֆունտ ստեռլինգ (200 դոլլար) տուգանք: Ինչ խոսք, նման արարքի համար դա շատ մեղմ պատիժ է: Մարկ Ռոբերտսը պնդում է, որ այդ «մարզաձևը» իրեն շատ մեծ հաճույք է պատճառում: Իսկ եթե Անգլիայի կառավարությունը տուգանքների չափը զգալիորեն բարձրացնի, արդյոք Ռոբերտսը նոր հաճույք չի՞ փնտրի:

Բաժինը վարում է
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ռոմարիոն Բրազիլիայի ամենալավ ֆուտբոլիստ

Բրազիլացի շուրջ 200 լրագրողներ, մասնակցելով «Օ Էստադո» թերթի կողմից կազմակերպված հարցմանը, Ռոմարիոյին, որի լրիվ անունն է Ռոմարիո դե Սուզա Ֆարիա, ճանաչեցին 1994 թ. լավագույն ֆուտբոլիստ: Ֆուտբոլասերները լավ գիտեն, որ Ռոմարիոն մեծ դեր խաղաց աշխարհի առաջնությունում Բրազիլիայի հավաքականի հաղթանակի հարցում: «Բարսելոնի» բրազիլացի ռմբարկուն միաժամանակ ճանաչվեց 1994 թ. Բրազիլիայի լավագույն մարզիկ,

առաջ անցնելով լողորդ Գուստավո Բորգեսից: Չուզենալով մոռանալ «Ֆորմուլա-1-ի» բացառիկ չեմպիոն Աերտոն Սեննային, որը 1994 թ. մայիսի 1-ին Իմոլայում (Իտալիա) տեղի ունեցած մրցումների ժամանակ ողբերգաբար մահացավ, բրազիլացի լրագրողները նրան ճանաչեցին տարվա մարզական ամենամեծ անձնավորությունը: Երկրում հանդես եկած ֆուտբոլիստներից Բրազիլիայի լավագույն խաղացող ճանաչվեց «Պալմեյրաս» թիմի ռմբարկու Էդմունդոն: «Պալմեյրասը» 1994 թ. նվաճեց Բրազիլիայի չեմպիոնի կոչումը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրվա հետքերով

ԵՐԵՎԱՆ

Հանրահավաք Երեւանում ի պաշտպանություն չեչենների

Սկիզբը՝ էջ 1

Այն, ինչ տեղի է ունենում Չեչնիայում, անմիջականորեն առնչվում է նաեւ Անդրկովկասին եւ մասնավորապես Հայաստանին: Քաղաքական դիտորդների կարծիքով, երբ Հայաստանի իշխանությունները հասկանալի պատճառներով առ այսօր ձեռնպահ են մնում կտրուկ գնահատականներից, ապա քաղաքական ընդդիմությունը պարզապես պարտավոր էր իր դիրքորոշումն արտահայտել ռազմական գործողությունների վերաբերյալ, որոնց հետեւանքով տուժում է խաղաղ բնակչությունը: Բանն այն է, որ որոշ առումով Չեչնիայի խնդիրը շատ նման է Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցին. այստեղ նույնպես բախվում են միջազգային երկու սկզբունքներ՝ պետությունների տարածքային ամբողջականության ու ազգերի ազատ ինքնորոշման իրավունքը: Իսկ փորձը ցույց է տալիս, որ համենայն դեպս նախկին Խորհրդային Միության տարածքում տարածքային ամբողջականության սկզբունքի առաջնությունը հանգեցնում է արյունահեղությունների: Բացի այդ, Չեչնիայում ռազմական գործողությունների երկարաձգմամբ Հայաստանը կարող է հայտնվել կրկնակի շրջափակման օղակում, եւ անկասկած է, որ չեչենական հանգուցալուծումից հետո Անդրկովկասում նույնպես իրավիճակի կայունացման լուրջ նախադրյալներ կստեղծվեն:

Մյուս կողմից, քաղաքական դիտորդները չեն բացառում, որ ազգային ինքնորոշման դրսեւորումները զենքի ուժով ճզմելու Ռուսաստանի փորձը կարող է նախադեպ ստեղծել, ըստ որի նույնօրինակ մեթոդներ կկիրառվեն նաեւ ԱՊՀ անդամ երկրների նկատմամբ, ուստի բողոքի ձայն բարձրացնելով այսօր յուրաքանչյուրը պաշտպանում է ոչ միայն չեչեն ժողովրդին, այլեւ ինքն իրեն: Եւ երբ բազմաթիվ ռուսաստանցիներ այսօր իրենց ձայնն են բարձրացրել իրենց որդիների կյանքը զոհաբերելով իրենց երկրի տարածքային ամբողջականությանից, ապա պատճառներից մեկն էլ այն է, որ մտավախություն կա, թե ներքաղաքական խնդիրները զենքի ուժով լուծելու ուղին կարող է սովորական դառնալ: Եւ երբ նույնիսկ ընդունենք, թե այդ ամենը Ռուսաստանի ներքին գործն է (վաղը կարող է դառնալ «ԱՊՀ-ի ներքին գործը»), այնուամենայնիվ մտահոգիչ է, որ խաղաղ բնակչության դեմ զենք է կիրառվում:

ԱՐՑԱԳԱՆՔՆԵՐ

Շեւարդնաձե. Չեչնիայի դեպքերը Աբխազիայի հակամարտության շարունակությունն են

ԹԲԻԼԻՍԻ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հայտարարեց Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն ավանդական հարցազրույցում, Չեչնիայի դեպքերը Աբխազիայի հակամարտության օրինաչափ շարունակությունն են: Նա հիշեցրեց, որ դեռ պաշարված Սոխումում եղած օրերին ինքը նախազգուշացրել է ագրեսիվ անջատողականության հետեւանքների, դրա կործանարար արդյունքների մասին, բայց իր նախազգուշացումները մնացել են «ձայն բարբառո անապատի»: Շեւարդնաձեն խոր ափսոսանք հայտնեց խաղաղ եւ անմեղ մարդկանց զոհվելու առնչությամբ, մանավանդ որ խոսքը «հարեւանների եւ եղբայրների» մասին է:

Միաժամանակ, ինչպես ընդգծեց Շեւարդնաձեն, «Ռուսաստանից չի կարելի խլել տարածքային ամբողջականության պաշտպանության իրավունքը, քանզի երբ Ռուսաստանը չկանգնեցնի անջատականության հարձակումը, կարժանանա Հարավսլավիայի ճակատագրին, բայց առավել մեծ ծավալներով»: Շեւարդնաձեի կարծիքով, Չեչնիայի պատերազմը կավարտվի մոտ ժամանակներս:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Գյանջայի դեպքերի դատավարությունն ավարտվեց

ԲԱՔՈՒ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Դատավորը որոշեց գործը վերադարձնել լրացուցիչ քննության: Ինչպես հաղորդում է ԱՆԻ գործակալությունը, դատարանի շենքի առջեւ տեղի է ունեցել «Մուսավաթ» կուսակցության կողմնակիցների բազմահազարանոց ցույց, որի մասնակիցները պահանջել են արդարացնող վճիռ կայացնել:

Դատարանի վերջին նիստին ներկա է եղել Ադրբեջանում ԱՄՆ-ի դեսպան Ռիչարդ Կոզլարիչը: Դիտորդները նշում են, որ Ադրբեջանի իշխանությունները չեն համարձակվել մեղադրական դատավճիռ կայացնել արեւմտյան երկրների ճնշման պատճառով, որոնք պահանջում էին դադարեցնել քաղաքական հալածանքները եւ մարդու իրավունքների խախտումները:

«Գյանջայի գործով» մեղադրվում էին Ադրբեջանի խորհրդարանի նախկին նախագահ, «Մուսավաթ» կուսակցության ղեկավար Իսա Ղամբարը, նախկին ներքին գործերի նախարար Աբդուլա Ալլահվերդիեւը, ազգային անվտանգության նախկին նախարար Ֆախրադդին Թահմազովը, նրա նախկին առաջին տեղակալ Սուլխայրին Ամիրովը: Ըստ էության նրանք մեղադրվում էին 1993 թ. հունիսին պետական հեղաշրջումը կանխելու փորձի համար:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կազիմիրով. Բանակցությունների ընդհատումը կապ չունի Չեչնիայի հետ

ԲԱՔՈՒ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հաղորդում է ԱՆԻ գործակալությունը, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովը հայտարարել է, որ հայ-ադրբեջանական բանակցությունների ընդհատումը կապված չէ Չեչնիայի իրադարձությունների հետ եւ պայմանավորված է ԵԱՀԿ համանախագահների մանդատի հարցի քննարկմամբ: Ներկայումս Վիեննայում Ղարաբաղի խաղաղարար գործողության ծրագրման խումբը մշակում է գործողության իրականացման ու ֆինանսավորման մեխանիզմ

Թմրանյութերի մաքսանենգների նոր մեթոդները

ՄԵԽԻԿՈ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, NYT: Կոլումբիական կոկաինի եւ մյուս թմրանյութերի Մ. Նահանգներ ներկրման համար մաքսանենգներն օգտագործում են նոր մեթոդներ: Գնելով ամերիկյան կամ ֆրանսիական մարդատար հին օդանավեր, հանելով դրանց աթոռները, նրանք մեծ քանակությամբ թմրանյութ են տեղափոխում Մեքսիկա, որտեղից դրանք ցամաքով տեղափոխում են Մ. Նահանգներ: Սովորաբար թռչելով գիշերները, հանգցրած լույսերով, մաքսանենգներին հաջողվում է մեկ թռիչքով տեղափոխել շուրջ 6 տոննա կոկաին, որի համախառն արժեքը կազմում է մոտ 120 միլիոն դոլլար: Այս նոր միջոցի բացահայտումը նոր լարվածություն է առաջացրել Մ. Նահանգների, Կոլումբիայի եւ Մեքսիկայի կառավարությունների հարաբերություններում:

ԲԱՔՈՒ

Բրիտանական դեսպանատունը հերքում է Ադրբեջանի արտգործնախարարության մեղադրանքները

ԲԱՔՈՒ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ ադրբեջանական ԱՆԻ լրատվական գործակալության հաղորդման, Ադրբեջանի արտգործնախարարությունը ստացել է Մեծ Բրիտանիայի կառավարությանը հղած բողոքի նոտայի պատասխանը:

Ինչպես հայտնի է, ադրբեջանական կողմը բողոք էր հայտնել այն տեղեկատվության վերաբերյալ, թե Լեռնային Ղարաբաղում ականազերծման գործողություններին մասնակցում են բրիտանացի զինվորականներ: Ղարաբաղյան բանակին բրիտանացի զինվորականների օգնության մասին հայտարարությունն արել էր Մեծ Բրիտանիայի Լորդերի պալատի անդամ Քերոլայն Քոքսը:

Բաքվի բրիտանական դեսպանատան պատասխանում ասված է, որ ԼՂՀ տարածքների ականազերծման գործողություններին մասնակցում են ոչ թե զինվորականներ, այլ ոչ կառավարական բարեգործական կազմակերպության ներկայացուցիչները: Մեծ Բրիտանիայի կառավարությունը հիշյալ կազմակերպությանը հանձնարարել է ականազերծման գործողությունների իրականացման գործողություններ սկսել նաեւ ադրբեջանական կառավարության հետ:

Մեծ Բրիտանիայի դեսպանատան նամակում նաեւ ափսոսանք է հայտնվել, որ Քերոլայն Քոքսի հայտարարությունները որոշ չափով բարդացնում են ղարաբաղյան հակամարտության լուծումը: «Բրիտանական կառավարությունը պատասխանատվություն չի կրում բարոնուհու արտահայտությունների համար, քանի որ նա չի ներկայացնում Մեծ Բրիտանիայի կառավարությունը եւ չի զբաղեցնում պետական պաշտոն», նշված է պատասխանում:

ԱՐՄԻՆԴ ԿԵՆՏՐՈՆԸ

Հրավիրում է

ինքօրյա ճանապարհորդության դեպի Հնդկաստանի մայրաքաղաք

ԵՐԵՎԱՆ - ԴԵԼԻ - ԵՐԵՎԱՆ

չվերթը կկայանա հունվարի 28-ին

(ուղևորության ընթացքում ինքնաթիռը մնում է Դելիում)

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նախատեսվում է

ԵՐԵՎԱՆ - ՍԻՆԳԱՊՈՒՐ - ԵՐԵՎԱՆ

նոր չվերթ

«Էրեբունի» հյուրանոց, I մասնաշենք, 301-307 ս.

Հեռ. 52-75-65, 56-13-92, 56-05-79

«ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ» ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱՀ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԿ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲԸ հրավիրում է

Հունվարի 14-ին (շաբաթ)

«ՀՈԳԵՎՈՐ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄ»

Օրվա նյութը՝

«ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՌԱՔՅԱԼՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ»

Համերգի սկիզբը՝ ժամը 11.00-ին ՄՈՒՏՔՆ ԱԶԱՏ Է

Իսկ հունվարի 15-ին (կիրակի)՝ ժամը 13.00-ին

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԿ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲԸ հրավիրում է

ՁՄԵՌԱՅԻՆ ՀԱՄԵՐԳԱՇԱՐԻ ԲԱՑՄԱՆԸ

ԾՐԱԳՐՈՒՄ.

Ա.ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ - Հանդիսավոր պոեմ (առաջին կատարում)

Ս.ՌԱԽՄԱՆԻՆՈՎ - Վոկալիզ

Մենակատար՝ ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՅՑԱԳՈՐԾՅԱՆ

ՅՈ.ԲՐԱՄՍ - Սիմֆոնիա թիվ 1

Դիրիժոր՝ ԼՈՐԻՍ ՃԳՆԱՎՈՐՅԱՆ

Arina

Հայտարարություն

Դարձյալ եւ դարձյալ հիշեցվում է այն բաժանորդներին, որոնք ապրիլ-օգոստոս ամիսներին լրացուցիչ վճարել են 25-ական դրամ բաժանորդագրված «Օգոնյոկ» ամսագրի հավելվածի ներմուծված գրքերի ստացման համար, խնդրվում է ներկայանալ մամուլի տարածման գործակալություն (Երեւան-5 Սասունցի Դավթի հրապարակ 3-րդ հարկ) գրքերը ստանալու:

Բաժանորդագրված գրքերը բաց են բոլորին ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 10-ից 15-ը:

Ստացվել են հետեւյալ գրքերը

1. Ա. Դյումա, 12 եւ 15 հատորները
2. Սաֆիրա ի յունը, 3 հատոր
3. Ալդանով, 1 եւ 3 հատոր
4. Է. Սյու, 1-6 հատորներ
5. Է. Պո, 1-4 հատորներ
6. Ա. Մորուա, 1, 2, 3, 4, 6 հատորներ
7. Մ. Ռիդ, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9 հատորներ

Գրքերը ստանալիս անհրաժեշտ է ներկայացնել լրացուցիչ մուծման կտրոնները, ինչպես նաեւ փոստային բաժանմունքներում գտնվող նախկին առաքման քարտը: Հիշեցվում է նաեւ, որ հայտարարությունը հրապարակվելուց հետո չներկայացածների դեպքում գրքերը հունվարի 15-ից դրվելու են ազատ վաճառքի:

QUALIFIELD APPLICANTS WANTED

USAID (Caucasus applicants for a Procurement Assistant and a Property Management Assistant. These are important positions involving the purchase and tracking of all USAID) property and equipment. The sucessful candidates will be fluent in English, able in Lotus and database applications, hard working and willing to take the initiative. Prior experience in an relative administrative function is highly desirable.

Interested persons should complete a biographical data sheet, (available at USAID's offic), resume, and submit these along with any other pertinent data, (ie letters of recommendation), to USAID/Caucasus, 10 Aigedzor Street, no later than January 13, 1995.

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2   Գրանցման թիվ 65   Դասիչ 69149   Պատվեր 1951   Տպաքանակը 5000   Ստորագրված է տպագրության 10.01.1995   Գինը 25 դրամ

digitised by A.R.A.R.@